

הַמִּכְתָּה

כְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּפִּלוֹת

גְּלוּבֵן 127

פְּרָשַׁת שׁוֹפְטִים תּשפ"א

מְזֻמּוֹר 'לְדוֹד ה' אֲרִי וַיִּשְׁעִי'

**לזכרון
עולם**

לעילוי נשמת
הרה"ג איש צדיק תמים
מזהר"ר
אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל
נלב"ע
ח' אלול תשע"ח לפ"ק
תנצב"ה

לחיות

באור הפרשה

עם תורה
דעתיקא סתימאה

דעתידא
לאתגליא
לעתיד לבא

י"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א
B48148@gmail.com

פְּרַשְׁת שׁוֹפְטִים

"שופטים ושטרות תתן להם בכל שערך וגו',
לשבתך" (דברים טז, יח)

א.

(ח"א רפז)

יש 'גורעדין', והם שני בחינות: 'גן' ו'עדן' - בחינת: 'חכמה-עלאה', ו'חכמה-תתאה'. כי עקר 'תענוג גורעדין' הוא 'השגת חכמת אלקות', הינו: 'חכמה-עלאה', ו'חכמה-תתאה'. אך לזכות לזה, אי-אפשר פי-אם על-ידי ה'שערים', בחינת 'שערי גן-עדן'.

אך אלו ה'שערים' גנוזים וטמונים בארץ, בחינת (איכה ב, ט): "טבעו בארץ שעריה". וצריכים לזה 'בעל-הבית' מושל בארץ, שיוכל להוציא ולהקים ולהעמיד השערים שנטבעו בארץ.

ועל-ידי 'למוד פוסקים', זוכין להיות מלך ומושל בארץ, ואז יכולין להעמיד ולהקים השערים שנטבעו בארץ.

וזה בחינת (משלי כט, ד): "מלך במשפט יעמיד ארץ" - 'במשפט' דיקא. הינו: על-ידי 'משפט', דהינו 'למוד פוסקים', שמבררים 'משפטי ודיני התורה' - על-ידי-זה נעשה 'מלך ומושל' - ועל-ידי-זה יוכל להעמיד 'ארץ'. ואז מעמיד ומקים ומגלה ה'שערים שנטבעו בארץ', שעל-ידי-זה זוכין ל'גורעדין'.

וזהו: "שופטים ושטרות תתן להם בכל שערך וכו' לשבתך" (דברים טז, יח).

"שפט" - ראשי-תבות: "ט'בעו בארץ שעריה".

כי על-ידי ה"שופטים ושופטים" המנהיגים והמושלים בארץ, על-ידי 'משפטי התורה', בחינת 'פוסקים', בחינת "מלך במשפט יעמיד ארץ" - על-ידי-זה נתגליו השערים שנטבעו בארץ.

וזהו: "תתן להם בכל שערך לשבתך" - כי ה"שופטים ושופטים" מקימין השערים שנטבעו בארץ, ומגליו השערים שנתעלמו, בחינת "טבעו בארץ שעריה", על-ידי המשפט שלהם, דהינו 'למוד פוסקים'.

"כי השחד יעור עיני חכמים" (דברים טז, יט)

ב.

(ח"א ב, ה)

עקר ה'מחשבות-זרות', הם על-ידי 'קלקול המשפט'.

כי 'משפט' הוא בחינת 'עינין', כמו שכתוב (בראשית יד, ז): "ויבאו אל עין משפט", זה בחינת (דברים לג, כח): "עין יעקב".

ועל-ידי 'קלקול משפט', בא קלקול ל'עינין', כמו שכתוב (דברים טז, ט): "כי השחד יעור עיני חכמים" - זה בחינת 'מחשבות-זרות' שבתפלה, שהם "עננין דמכסין על עינין" (זהר פנחס רנב), כמו

שְׁפָתוֹב (איכה ג, מד): "סִבְתָּה בְּעֵינַי לְךָ" [מעבור תפלה] וכו'.

ג.

(ספורי מעשיות, מעשה ו ממלך ענו)

וְלָקַח הַחֶכֶם עִמּוֹ מְמוֹן רַב, וְהִלֵּךְ לְשֵׁם, וְרָאָה שְׁעוֹשִׁים כְּמָה מִיָּנִי לִיצְנוּת וְצַחֲוֹק, וְהִבִּין בְּה' קִאֲטָאוּעֵס' (עניני צחוק): שֶׁהַמְּדִינָה בְּלֹא מְלָאָה שְׁקָרִים מִתְחַלָּה וְעַד סוּף.

כִּי רָאָה שְׁעוֹשִׁין צַחֲוֹק אִיךְ מְאֲנִים וּמִטְעִים בְּנִי־אָדָם בְּמִשְׁאֵל־וּמָתָן, וְאִיךְ הוּא בָּא לְדוֹן בְּהַמְּאֲנִיסֵטְרַאט [ערפאה נמוכה] וְשֵׁם בְּלוֹ שְׁקָר וּמְקַבְּלִין שַׁחַד. וְהוֹלֵךְ לְהַסְאָנֵד [ערפאה גבוהה יותר] הַגְּבוּהָ יוֹתֵר, וְגַם שֵׁם בְּלוֹ שְׁקָר, וְהָיוּ עוֹשִׁים בְּדֶרֶךְ צַחֲוֹק, 'אֲנִשְׁטֵעֲלֶךָ' [פעיו הַצָּנָה] מִכָּל הַדְּבָרִים הַלְלוֹ.

וְהִבִּין הַחֶכֶם בְּאוֹתוֹ הַצַּחֲוֹק: שֶׁהַמְּדִינָה בְּלֹא מְלָאָה שְׁקָרִים וְרַמְאוֹת, וְאִין בְּהָ שׁוֹם אֲמֵת. וְהִלֵּךְ וְנִשְׂאֵל־וּנְתַן בְּהַמְּדִינָה, וְהִנִּיחַ עֲצָמוֹ לְהוֹנוֹת אוֹתוֹ בְּהַמִּשְׂאֵל־וּמָתָן, וְהִלֵּךְ לְדוֹן לְפָנֵי הָעֶרְפָּאוֹת, וְהֵם בְּכֵם מְלֵאִים שְׁקָר וּשְׁחָדִים, וּבַיּוֹם זֶה נָתַן לָהֶם שַׁחַד, לְמַחֵר לֹא הִפְרִיחוּ.

וְהִלֵּךְ לְעֶרְפָּאוֹת גְּבוּהָ יוֹתֵר, וְגַם שֵׁם בְּלוֹ שְׁקָר. עַד שֶׁבָּא לְפָנֵי הַסְּאֲנַאט [ערפאה עליונה יותר], וְגַם הֵם מְלֵאִים שְׁקָר וּשְׁחָדִים. עַד שֶׁבָּא אֶל הַמֶּלֶךְ בְּעֲצָמוֹ.

וּכְשֶׁבָּא אֶל הַמֶּלֶךְ, עָנָה וְאָמַר: "עַל מִי אַתָּה מְלֵךְ? שֶׁהַמְּדִינָה מְלָאָה שְׁקָרִים בְּלֹא, מִתְחַלָּה וְעַד סוּף, וְאִין בְּהָ שׁוֹם אֲמֵת"?! - וְהִתְחִיל לְסַפֵּר כָּל הַשְּׁקָרִים שֶׁל הַמְּדִינָה וְכו'.

ד.

(ספורי מעשיות, מעשה יג משבעה בעטלערס, הבעטלער החרש ביום השני)

וְרִאִיתִי: שְׁשֵׁנִי בְּנִי־אָדָם מְרִיבִים זֶה עִם זֶה מִחֲמַת אֵיזָה מִשְׂאֵל־וּמָתָן. וְהִלְכוּ אֶל הַבֵּית־דִּין לְדִין וְכו'. אַחֲרֵיכֶן חָזְרוּ וְנִתְקוּטְטוּ וְכו', וְאָמְרוּ: "שְׂאִינֶם רוֹצִים זֶה הַבֵּית־דִּין, רַק בֵּית־דִּין אַחֵר" וְכו'. אַחֲרֵיכֶן חָזְרוּ וְנִתְקוּטְטוּ וְכו'. וְכֵן הָיוּ מְרִיבִים וּמִתְקוּטְטִים שָׁם, וּבְחָרוּ לָהֶם כְּמָה בְּתֵי־דִינִים.

עַד שֶׁכָּל הָעִיר הָיְתָה מְלָאָה מִבְּתֵי־דִינִים. וְהִסְתַּכְּלֵתִי: שֶׁזֶה מִחֲמַת שְׂאִין שֵׁם אֲמֵת. וְעָתָה זֶה מִטָּה דִין וְנוֹשֵׂא פָנִים לָזֶה, וְאַחֲרֵיכֶן חָבְרוּ נוֹשֵׂא פָנִים לוֹ - כִּי הֵם מְקַבְּלִים שַׁחַד, וְאִין בְּהֵם אֲמֵת וְכו'.

וְכֵן הֵם הַכְּנִיסוּ שַׁחַד בְּמְדִינָה. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִחְשְׁכוּ הָעֵינַיִם וְנִתְקַלְקַל הַמְּרָאָה, "כִּי הַשַּׁחַד יַעֲוֹר עֵינֵי הַכְּמִים" (דברים טז, יט) וְכו'.

עַל־כֵּן תִּרְאוּ לְתַקֵּן הַמְּדִינָה מִשְׁלֹשׁ עֲבֵרוֹת אֵלוֹ וְכו'. וְאָז: לֹא דֵי שִׁיתַתְקֵן הַטַּעַם וְהַמְּרָאָה וְהָרִיחַ, כִּי אִם גַּם ה'גְּנֵנִי שֶׁנֶּאֱבַד' יוּכַל לְהַמְצֵא וְכו'.

ה.

(ספר המדות, עניני שחד)

[א] עִיר שֵׁישׁ בְּהָ גְּנָבִים, בִּידוּעַ שֶׁהָרַב אוֹהֵב שַׁחַד (גְּנָבָה וְגִזְלָה יב).

[ב] מִי שֶׁמְנִיחַ צָרְכֵי צָבוּר וְעוֹסֵק בְּצָרְכֵי עֲצָמוֹ, בְּאֵלוֹ לֹקַח שַׁחַד (הַתְּנַשְׂאוֹת ח"ב י).

[ג] עַל־יְדֵי שְׂתִית יַיִן, לְסוּף שֶׁמְקַבֵּל שַׁחַד (שְׁכָרוֹת ב).

[ד] עִיר שֵׁישׁ בְּהָ קַבְּלַת שַׁחַד, הִילּוֹת בְּאִין עֲלֶיהָ (שַׁחַד א).

[ה] **עַל־יַדֵי שְׁחָד, גְּדַלְתוּ מִסְתַּלְקֶת** (שְׁחָד ב).

[ו] **עַל־יַדֵי שְׁחָד, בָּא שְׂרָפָה** (שְׁחָד ג).

פז. זְבָחִים נד: סִפְרֵי שׁוֹפְטִים ט), **עַל־שֵׁם שְׁעָקָר הַנְּסִים שָׁם הֵם, וּכְתִיב (יִשְׁעִיהוּ סב, י): "הָרִימִי נִס".**

"בין דם לדם" (דברים יז, ח)

"בין דם טמא לדם טהור" (רש"י)

ואף־על־גב דְּשִׁכְיַנְתָּא אִיהִי בְּגִלְוַתָּא לְגַבֵּי בַעֲלָה בְּגִדְהָ, דְּאִיהִי יִפְרִישׁ "בין דם לדם" (דברים יז, ח). וְאַתְּפַתַּח מְקוּרָא דִּילָהּ, לְדַבְּרָהּ לָהּ בְּמִים דְּאוּרִינְתָא, מִים חַיִּים דְּלֹא פְּסֻקִין, וְאַפְרִישׁ מִינָהּ דָּם נָדָה דְּאִיהִי לִילִי"ת, דְּלֹא אֶתְקַרִּיבַת בְּהִדְהָ, דְּאִיהִי חוּבָא דְנִשְׁמַתָּא דְסְאִיבַת לָהּ, וְלִית לָהּ רִשׁוּ לְסַלְקָא נִשְׁמַתָּא לְגַבֵּי בַעֲלָה, לְהֵהוּא אֶתְר דְּאַתְיָהִיבַת מִתְמַן וְכוּ'. מִיָּד אֶתְפַּתַּח מְקוּרָהּ, וְאַתְדַּבֵּיאת שְׁכִינְתָּא, וְרָזָא דְמַלְהָ: "מִקְנֵה יִשְׂרָאֵל יְהוָה מוֹשִׁיעוֹ בַּעַת צָרָה" (וְרַמְיָה יד, ח). 'מוֹשִׁיעוֹ וְדַאִי', הֵהוּא דְמְקוּרָא דְמִקְנֵה בִידְהָ. (תַּקּוּנֵי־זִהְרָ' קמג: - הַמְנַהֵג לְאוּמְרוֹ לִפְנֵי 'כַּל נְדָרִי')

ו.

(חיי־מוהר"ן קנד)

בְּשִׁנְסַע לְנְאוּרִיטְשׁ וּשְׁאָרֵי קַהֲלוֹת, דְּבִר מַעֲנִין נְסִיעַתוֹ: שְׁלֹא יָדַע שׁוּם אָדָם עַל־זֶה פְּרוּשׁ וְרַמְזוֹ, כִּי נָסַע בְּהַעֲלָם מִן הָעוֹלָם, וְלֹא קִבַּל שׁוּם מַעוֹת בְּדַרְדָּר. וְאָמַר אָז: **"וְאֲנִי יָדִי מְלַכְלְכוֹת בְּדָם בְּשִׁפּוּר וּבְשִׁלְיָא, כְּדִי לְטַהַר אִשָּׁה לְבַעֲלָה"** (בְּרַכּוֹת ד). וְקִצֵּת הָיָה מְרַמֵּז שְׁזֶה עֲנִין נְסִיעַתוֹ.

"וקמת ועלית" (דברים יז, ח)

"מלמד שארץ־ישראל גבוהה מכל הארצות" (קדושין סט. סנהדרין פז. זבחים נד: ספרי שופטים ט)

ז.

(ח"א ט, ה)

וּבְשִׁבִיל־זֶה: "אַרְץ־יִשְׂרָאֵל גְּבוּהָ מִכָּל הָאֲרָצוֹת" (קדושין סט. סנהדרין

"לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל"
(דברים יז, יא)

ח.

(ח"א נז, א-ב)

"כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שִׁיָּצָא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, נִבְרָא מִפְּנֵי מַלְאָךְ" (חגיגה יד.). וְכָל דְּבוּר נַחֲלֵק לְכַמָּה נִיצוּצוֹת וְכוּ'. וְנִבְרָאוּ בְּכַמָּה מַלְאָכִים לְפִי רַב הַנִּיצוּצוֹת וְכוּ'. וְכָל מַלְאָךְ מְמַנֶּה עַל אֵיזָהוּ דְּבַר, בְּכַמָּה שְׁאֵמְרוּ חַז"ל (בְּרַאשֵׁית־דְּבָרָה י, ו): **"אֵין לָךְ עֵשֶׂב מְלַמְטָה שְׂאִין לוֹ מַלְאָךְ מְלַמְעָלָה"**.

וְכָל מַלְאָךְ מְקַבֵּל חַיּוּתוֹ מֵהַדְּבוּר, וּמִשְׁפִּיעַ לְתוֹךְ הַדְּבַר שֶׁנִּמְנֶה עָלָיו, הֵינּוּ לְאֵיזָה עֵשֶׂב אוֹ דְּבַר אַחַר שֶׁהוּא מְמַנֶּה עָלָיו.

וּשְׁנֵי הַפְּחוֹת שֵׁישׁ לְמַלְאָךְ לְקַבֵּל לְהַשְׁפִּיעַ, מְכַנִּים בְּבַחֲיַנַת 'יָדַיִם'. בְּיַד יָמִין מְקַבֵּל חַיּוּתוֹ, וּבְיַד שְׂמֹאל מִשְׁפִּיעַ. נִמְצָא: שֶׁכָּל הַרְפּוּאוֹת תְּלוּיִים בְּתוֹרָה וְכוּ', כִּי הַתּוֹרָה נֹתֶנֶת פֶּחַ לְמַלְאָכִים, וְהַמַּלְאָכִים מִשְׁפִּיעִים לְעֹשֵׁבִים, וְעֹשֵׁבִים מְרַפְּאִים בְּכַח־הַתּוֹרָה.

וּמִי שֶׁפּוֹגֵם בְּאֲמוּנַת־חֻכְמִים וּפּוֹרֵץ גְּדָרִם, אֵין רְפוּאָה לְמַפְתּוֹ, בְּבַחֲיַנוֹת (שְׁבַת קי.): "דְּלִמָּא חוּיָא דְרַבְּנָן טְרַקָּה, שְׂאִין לוֹ אֶסְוֵתָא". כִּי הַפּוֹרֵץ גְּדָרִם, עַל־יַד־יָזָה מִסִּיר הַיָּדַיִם מִן הַמַּלְאָכִים, לְפִי בַחֲיַנוֹת הַסֵּרְתוֹ מִדְרָךְ דְּבַרֵי רַבְּנָן.

וְזֶהוּ (דְּבָרִים יז, יא): "לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבַר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ יָמִין וּשְׂמֹאל". לְפִי

בחינות 'הסרתו' - אם סר מדרך דברי רבנן ל'ימין' - בזה סר 'ימין' המלאך, ואין לו פח לקבל. ואם סר ל'שמאל' - בזה סר 'יד שמאל' מהמלאך, ואין לו פח להשפיע.

ובשנפגם איזהו יד המלאך - אזי אין לזה האדם אסותא - פי זה העשב שבו תלוי רפואתו, אין לו פח לרפאות, פי אין משפיע לו.

ומחייבין אנחנו להאמין לכל דבריהם, בבחינות: "לא תסור מן הדבר" וכו'.

ולחקים אמונה הנפולה, היא על-ידי בחינת 'יעקב', הינו על-ידי 'גדר' וכו'.

ובשנתתקן האמונה, נתתקן ה'ידיים', בבחינת "לא תסור".

ט.

(ח"א סא, א)

על-ידי אמונת-חקמים, יכולין להוציא משפטנו לאור. פי משפט הוא עמודא דאמצעיתא, בחינת 'דרך המצע' שאינו נוטה לימין ולשמאל. וזה זוכין על-ידי אמונת-חקמים, שהוא בחינת (דברים יז, יא): "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל".

ועל-ידי-זה יוצא המשפט ברור, בבחינת: "משפטי אמת" (תהלים יט, י).

הינו: פי כל הלמודים שהאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם "משפטי אמת", שלא יהיה בבחינת "משפט מעקל" (חבקוק א, ד).

דחינו: שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד, 'משפטי הנהגות ישרות', שידע איך להתנהג, הן לעצמו, הן לאחרים שמתנהגים לפי דעתו, כל אחד ואחד כפי בחינתו וכו', בבחינת "משפטי אמת" - שאינו נוטה לימין ושמאל.

ובל-זה זוכין על-ידי אמונת-חקמים, שהוא בחינת "לא תסור" וכו'.

י.

(ח"א קנג)

העקר והיסוד שהכל תלוי בו: לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר פי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול. ולבלי לנטות חסו-שלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו רז"ל: "אפלו אומר לך על ימין שמאל" וכו' (ספרי שופטים, על הפסוק 'לא תסור' וכו', דברים יז, יא). ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו באלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור.

ובל-זמן שנסאר אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק.

"אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבתי" (דברים יז, יד)

יא.

(ח"א לד, ד)

לבוא להשכל-התחתון, 'הכמה-תתאה' - אי-אפשר כ"אם על-ידי "שונא בצע" (שמות יח, כא), שישנא הממון בתכלית השנאה, פי 'השכל התחתון', הוא "מסטרוא

ד' מַלְכוּת" (זהר-חדש יתרו), וְכֵן "שׁוֹנֵא בְּצַע'
הוא מִסְטָרָא ד' מַלְכוּת" (תקוני-זהר קבא: וכו').

וְעַל-כֵּן בְּיּוֹמוֹי דְשִׁמּוּאֵל שְׁנַפְלוּ רְאִשֵׁי-
הַדּוֹר אֶל הַמָּמוֹן, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב
(שמואל-א ח, ג): "וַיִּטּוּ אַחֲרַי הַבְּצַע" - עַל-כֵּן
תִּכְרַח פְּגָמוֹ ב' מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב
(שם שם, ז) "כִּי אֲתִי מָאִסּוּ מִמְּלֶךְ עֲלֵיהֶם",
וְשָׂאוּ לָהֶם מֶלֶךְ כְּכֹל הָעַבּוּדִים.

וּבְיּוֹמוֹי דְשַׁלְמָה שׁ"אִין כְּסָף נַחֲשָׁב"
(דברי-הימים-ב ט, כ) - הִיָּה 'מַלְכוּת-
דְּקַדְשָׁה' עַל תְּקוּנָהּ וּמְכוּנָהּ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב
(שם כט, כג): "וַיֵּשֶׁב שַׁלְמָה עַל כֶּסֶף ה'",
"שְׁמֶלֶךְ עַל עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים" (מגלה יא:).

וְעַל-כֵּן זָכָה 'שַׁלְמָה' לְה'שְׁכַל-הַתַּחְתּוֹן'
הַנִּזְכָּר, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (מְלָכִים-א ה, יא):
"וַיַּחֲכֶם מִכָּל הָאָדָם".

"שׁוֹם תְּשִׁים עֲלֶיךָ מֶלֶךְ" (דְּבָרִים יז, טו)

יב.

(ח"א ו, ה-ז)

'מִשָּׁה' הוא בְּחִינַת 'נְקֻדָּה הָעֲלִיזָנָה שֶׁל
הָאֶל"ף', וַיְהוֹשֻׁעַ' הוא בְּחִינַת
'נְקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁל הָאֶל"ף', וְהַזָּא"ו
שְׁבַתּוֹךְ הָאֶל"ף', הוא ה'רְקִיעַ', הוא בְּחִינַת
ה'אֵהָל', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת לג, יא): "וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן
נוּן לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֵהָל". וַאֲהֵל' הוא
רְקִיעַ', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (ישעיה מ, כב): "וַיִּמְתָּחַם
כָּאֵהָל לְשַׁבַּת" וכו'.

וְזֶה פֶּרוּשׁ: "אֵת גָּאוֹן יַעֲקֹב" (תהלים מז, ה) -
עֵין שָׁם בְּפָנִים פֶּרוּשׁ כָּל הַפְּסוּקָה - זֶה בְּחִינַת
זָא"ו שְׁבַתּוֹךְ הָאֶל"ף', בְּחִינַת 'אֵהָל', בְּחִינַת
אֹר' ש'מִשָּׁה' מֵאִיר ל'יהוֹשֻׁעַ' - כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב

(בְּרַאשִׁית כה, כז): "וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב
אֱהָלִים".

וְהוּא עֵינָן שְׁאִמְרוּ הַז"ל (סנהדרין כ:):
"שְׁקֻדָּם כְּנִיסַת יִשְׂרָאֵל לְאָרֶץ,
הַזְהָרוּ לְקַיָּם שְׁלֹשׁ מִצְוֹת: א) לְהַכְרִית זְרַעוֹ
שֶׁל עַמְלֶק. ב) וּלְבַנּוֹת לָהֶם בֵּית-הַבְּחִירָה. ג)
וּלְמַנּוֹת מֶלֶךְ".

א) "לְהַכְרִית זְרַעוֹ שֶׁל עַמְלֶק" - הִיא
בְּחִינַת 'יהוֹשֻׁעַ', נְקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה' - כִּי
עִקַּר 'מַחֲיַת עַמְלֶק' תְּלוּי ב'יהוֹשֻׁעַ', כְּמוֹ
שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת יז, ט): "צֵא הַלֶּחֶם בַּעַמְלֶק".

ב) "וּלְבַנּוֹת בֵּית-הַבְּחִירָה" - הוּא בְּחִינַת
'מִשָּׁה', נְקֻדָּה הָעֲלִיזָנָה' - כִּי "מִי שֵׁישׁ
בּוֹ דָּעָה, כָּאֵלוֹ נִבְנְהָ בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו"
(בְּרַכּוֹת לג), ו'מִשָּׁה' הוּא בְּחִינַת 'הַדְּעַת' (זהר
פְּקוּדֵי רַכָּא).

ג) "וּלְמַנּוֹת מֶלֶךְ" - הוּא בְּחִינַת 'רְקִיעַ',
הַזָּא"ו שְׁבַתּוֹךְ הָאֶל"ף' - כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב
(בַּמִּדְבָּר כד, יז): "דָּרַךְ כּוֹכַב מֵיַעֲקֹב", שְׁקָאֵי עַל
'שִׁיקוּם מֶלֶךְ מֵיַעֲקֹב'.

ו"דָּרַךְ כּוֹכַב" - הוּא בְּחִינַת 'רְקִיעַ', שֵׁישׁ
בּוֹ 'כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת'.

וְהַיָּנוּ: "מֵיַעֲקֹב" - כִּי "יַעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב
אֱהָלִים", בְּחִינַת 'רְקִיעַ', כְּמוֹ
שְׁכַתּוֹב: "וַיִּמְתָּחַם כָּאֵהָל" כְּנ"ל - כְּמַבְאָר
בַּזָּהָר (אַחֲרֵי סוּ: וְעוֹד): "שִׁיעֲקֹב הוּא בְּחִינַת
זָא"ו" [בְּחִינַת (וַיִּקְרָא כו, מב): "וַזְכַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי
יַעֲקֹב"] - כִּי 'שְׁלֹשׁ מִצְוֹת' אֵלוֹ, הֵם בְּחִינַת
'תְּשׁוּבָה'.

יג.

(חיי-מוהר"ן תסא)

'מֶלֶךְ' גָּדוֹל מְנַבִּיא, עַל-פִּי מִצְוֹת הַתּוֹרָה
(עֵינָן הַנִּרְיֹת יג).

"את משנה התורה הזאת" (דברים יז, יח)

- ענין 'משנה-תורה' -

"אין קורין ביום 'הקהל', אלא 'משנה תורה' בלבד" (ספרי שופטים יז)

ואיחי 'ברייתא דשבת' וכו' 'נשמתא יתירה' דאתוסף לגביה בגין שכינתא. אתקרי איהו 'מוסף שבת', וכו'. ואיחי 'תוספתא' מסטרא דח"י עלמין, דאיהו 'מוסף שבת', ואיחי 'משנה' מסטרא דגנפא, 'משנה תורה' ודאי וכו'. (תקוני-זהר מו.)

יד.

(ח"א נח, דה"ט)

'משה רבנו', בזה שהכניע 'קלפת עמלק', ותקן ה'ברית' - זכה לבחינת 'והיה לחם משנה' על אשר ילקטו יום יום.

'ויוסף' שזכה ל'ברית' - בתיב ביה (בראשית מא, מג): "וירבב אתו במרפבת המשנה", הינו: "משנה על אשר ילקטו יום יום" - שעל-ידי 'ברית', זוכה ל'שפע כפולה'.

וזה שבחינת 'שבת' מקבל מ'יוסף': 'לחם משנה', הינו "משנה תורה", בחינת (משלי ח, ל): "ואהיה שעשועים יום יום".

ובחינת 'שבת' משפיע לשאר העולמות וכו'.

ואז כשמכניע כל הצרים הרודפים אחר חלושי-כח שבישראל, ומכניס אותם לעבודת השם-יתברך - על-ידי-זה זוכה לחדש חדושין דאורייתא בשבת על חד תרין, בבחינת: "לחם משנה", בחינת: "משנה תורה", בחינת: "מגלה עפה" (זכריה ה, א), בחינת: "חרב פיפיות" (תהלים קמט, ו).

שעל-ידי ה'חרב נקמת' (ויקרא כו, כה) - זוכה: ל'פי שנים' (דברים כא, יז), בחינת: "לחם משנה".

'ושבת' משלח הארותיו לכל המדרגות, ומרפא רפואות הנפש' ורפואות הגוף, בבחינת (שמות כא, יט): "רק שבתו יתן ורפא ירפא" - 'שתי רפואות' על-ידי שבת.

וכשה'כשרי-דור' נתיפים ונתפבדים בעיני כל - אזי כל אחד לפי פשרותו יכול להבין: שכבר השפיע 'חכם-הדור' ביום השבת "לחם משנה" הנ"ל.

כי כל אחד ואחד לפי פשרותו - פן מקבל לפי והדר, ונתגדל פן בעיני הבריות. והיפי והגדלה, היא ציון וסימן ורשימה על "משנה תורה" הנ"ל, בבחינת (תהלים מח, ג): "הר ציון ירפתי צפון".

"הר" - זה בחינת 'גדלה', כמאמר חז"ל (סנהדרין קז. על תהלים יא, א): "נודי הרכם צפור", "זה מלכות וגדלה".

שה'גדלה' הוא 'ציון' ו'סימן' על ירפתי צפון' (שם מח, ג), על "חמוקי ירכיך" (שיר-השירים ז, ב), 'תורה הצפונה'.

"והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו. למען יאריך ימים על ממלכתו" (דברים יז, יט-כ)

טו.

(ח"א נו, א-ב-ג)

יש בכל אחד מישראל בחינת 'מלכות' לפי בחינתו וכו'. וצריך לבלי להשתמש עם בחינת ה'מלכות' שלו להנאתו ולצרכו, רק שה'מלכות' יהיה אצלו 'בן-חורין' וכו', להשתמש בה להשם-יתברך, בבחינת (עבדך א, כא): "והיתה לה' המלוכה" - דהינו: להזהיר ולהוכיח הנשמות שנכנעים אליו.

וְצָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ 'אָרִיכוֹת־יָמִים' לְתוֹךְ הַמְּלָכוֹת' - כִּי כָל אֶחָד לָפִי בַחֲנִינָת הַמְּלָכוֹת' שֵׁישׁ לוֹ, מְטַל עָלָיו לְהִזְהִיר וּלְהוֹכִיחַ הָאֲנָשִׁים שֶׁהֵם מְשַׁרְשׁוּ, שֵׁישׁ לוֹ בַחֲנִינָת מְלָכוֹת' עֲלֵיהֶם. וְאִזִּי עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ וּמַצִּיל נַפְשׁוֹ. וְצָרִיכִין לָזֶה דַּעַת, כְּדֵי לִידַע אִיךְ לְהוֹכִיחֵם.

וְלָבוֹא לַדַּעַת' הַזֶּה - הוּא גַם־כֵּן עַל־יְדֵי 'אָרִיכַת יָמִים' בְּעֶצְמוֹ - וְהוּא עַל־יְדֵי 'עֶסֶק הַתּוֹרָה'.

כִּי "אֹרִיחָא שְׂמָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא" (תקוני־זהר כה:): - וְכִמּוֹ בְּשַׁצְרִיכִין לְקָרוֹת אֶחָד, קוֹרִין אוֹתוֹ בְּשֵׁמוֹ - כֵּן בְּשַׁצְרִיכִין לְקָרוֹת אֶת 'חֵי הַחַיִּים', כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ מִמֶּנּוּ חַיִּים וְאָרִיכוֹת־יָמִים, צָרִיךְ לְקָרוֹת אוֹתוֹ בְּשֵׁמוֹ כְּבִיכּוֹל, וְשֵׁמוֹ הוּא הַתּוֹרָה'.

נִמְצָא: שֶׁעַל־יְדֵי 'עֶסֶק הַתּוֹרָה', קוֹרִין אֶת הָאָרִיכוֹת־יָמִים.

וְעַל־כֵּן מִזְהַר הַמֶּלֶךְ' עַל 'עֶסֶק הַתּוֹרָה', בְּיוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם - מִחֲמַת שֶׁהוּא צָרִיךְ לְקָרוֹת אֶת הָאָרִיכוֹת־יָמִים לְתוֹךְ הַמְּלָכוֹת בְּנ"ל.

וְזֶה שְׁפָתוֹב בְּפִרְשַׁת הַמֶּלֶךְ (דְּבָרִים יז, יט-כ): "וְהִיִּתָּה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו, לְמַעַן יֵאָרִיךְ יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ". "וְקָרָא בּוֹ" דִּיקָא - הֵינּוּ: שֶׁעַל־יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה הוּא קוֹרָא אֶת הַחַיִּים.

"יְמֵי חַיָּיו" דִּיקָא - כִּי בְּשִׁמְקַבְּלִין אֶת הַחַיִּוֹת, צָרִיךְ לְקַבֵּלם בְּמִדָּה, כִּי כָּל מִדָּה' וְצִמְצוּם' אִי־אֶפְשָׁר לְקַבֵּל הַחַיִּוֹת' מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, מִחֲמַת 'רַבּוּי־אוֹר', כִּי רַבּוּי הַשֶּׁמֶן גּוֹרֵם כְּבֹוֵי הַנֵּר, עַל־כֵּן צָרִיךְ לְקַבֵּל הַחַיִּוֹת' בְּמִדָּה, וְזֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי 'עֶסֶק הַתּוֹרָה'.

כִּי הַתּוֹרָה' הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וְהַשֵּׁם הוּא הַכֹּלִי שֶׁל הַדָּבָר, שֶׁבְּהַשֵּׁם הַזֶּה נִגְבַּל הַחַיּוֹת שֶׁל הַדָּבָר הַזֶּה.

וְכֵן הַתּוֹרָה' הוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁשֵּׁם נִגְבַּל הַחַיּוֹת מִחַיִּי־הַחַיִּים - כִּי הַתּוֹרָה' הִיא בַחֲנִינָת 'מִדּוֹת', שֵׁישׁ בָּהּ 'אוֹתִיוֹת' וְ'תִבּוֹת' וְ'פְסוּקִים' וְ'פְרָשִׁיּוֹת' וְ'סֻדְרִים' - שֶׁבָּהֶם נִגְבַּל הַחַיּוֹת בְּמִדָּה.

וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה', יְכוּלִים לְקַבֵּל אֶת הַחַיּוֹת' - כִּי עַל־יְדֵי קוֹרִים אֶת הַחַיִּים', וּמְשִׁיכִין הַחַיּוֹת' לְתוֹךְ הַמִּדּוֹת', שֶׁהֵם בַחֲנִינָת 'יָמִים'.

נִמְצָא: עַל־יְדֵי 'עֶסֶק הַתּוֹרָה', מְשִׁיכִין 'אָרִיכוֹת־יָמִים', וְאִזִּי זוֹכֶה לַדַּעַת' - כִּי הַדַּעַת וְהַשֶּׁכֶל הוּא בְּעֶצְמוֹ הַחַיּוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (קַהֲלַת ז, יב): "הַחֲכָמָה תַּחֲיֶה אֶת בְּעַלְיָהּ", כִּי הַשֶּׁכֶל הוּא עֶקֶר הַחַיּוֹת. וְעַל־יְדֵי־זֶה הַדַּעַת', יְכוּלִים לְקַרֵּב וּלְהוֹכִיחַ אֶת מִי שַׁצְרִיכִין לְהוֹכִיחַ.

"לא תלמד לעשות פתועבת הגוים ההם"
(דְּבָרִים יח, ט)

טז.
(ח"א קכ)

בְּשִׁמְתַּפְּלִל עִם 'פְּנוֹת הָאָרִיז' ל' בְּשֵׁי אִינוֹ רְאוּי לָזֶה, הוּא כְּמוֹ 'בְּשׁוּף'. כִּי ב'בְּשׁוּף' נֶאֱמָר (דְּבָרִים יח, ט): "לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (שְׁבַת עה. ראש־הַשָּׁנָה כד: ועוד): "לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת, אֲבָל אֶתָּה לִמְד לְהִבִּין וּלְהוֹרֹת".

כֵּן הוּא לְהַבְדִּיל בְּעֵינֵי הַפְּנוֹת: שְׂאִין צָרִיכִין לְלַמַּד אוֹתָם כִּי־אֵם "לְהִבִּין

וְלַהֲזוֹרוֹת, אֲבָל לֹא לַעֲשׂוֹת עִמָּהֶם, דְּהִינוּ לְכוֹנֵם בַּתְּפִלָּה, מִי שְׂאִינוּ רְאוּי לָזֶה.

וְאַצֵּל הַצְּדִיקִים הָאֱמֵתִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה - אֲצֵלָם כָּל פְּנוֹנוֹת הָאָרֶץ ל', הֵם פְּרוּשֵׁי-הַמְּלוֹת, שֶׁבִּפְרוּשֵׁי-הַמְּלוֹת שִׁלְחָם כָּלֹלִים כָּל הַפְּנוֹנוֹת.

"לֹא יִמָּצָא בָּךְ וְכוּ', קִסֵּם קִסְמִים, מְעוֹנֵן וּמְנַחֵשׁ וּמְכַשֵּׁף" (דְּבָרִים יח, י) - עֲנִינֵי 'בְּשׂוּף'

'מְנַחֵשׁ' - פָּתוּ נִפְלָה מִפִּי, צְבִי הַפְּסִיקוּ בְּדַרְךְ וְכוּ' (רש"י)

יז.

(ח"א יח, ג)

ה'פְּנֵה יָגוֹת, עֲקָרָה בְּבַחֲיֵנַת רְחֻמִּים, וְעַקֵּר הָרְחֻמִּים - בְּהִסְרַת עֲבוֹרִים, אֲפֹלוּ שְׂמִיץ עֲבוֹרִים, וְאֲפֹלוּ כִּשְׂהוּא אוֹמֵר: "צְבִי הַפְּסִיקוּ" (סְנֵה דְרִין סה:), אִין לֹו רְחֻמְנוֹת בְּשִׁלְמוֹת. (הַבְּאֵנוּ הַקְטַע בְּשִׁלְמוֹת לְחֵלֶן אוֹת כב, עַל הַפְּסוּק: "תָּמִים תִּהְיֶה").

יח.

(ח"א כט, ה)

"יֵשׁ כ"ח עֵתִים, עֵתִים לְטוֹבָה עֵתִים לְרָעָה" (קִהְלֵת ג, ב'ח). וְצָרִיךְ לְהַכְנִיעַ "שִׁפְחָה בִּישָׂא" (זֶהֱר בְּהִרְבָּה מְקוֹמוֹת), שֶׁהִיא 'עֵת־רָעָה'. בְּבַחֲיֵנַת (ש"ס ט, ח): "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים" - "בְּכָל עֵת" דִּיקָא. "בְּגָדֶיךָ לְבָנִים" - הִינוּ: "בְּלֹא רִבָּב" (שִׁבְת קיד.), בְּבַחֲיֵנַת 'טְהָרַת הַשְּׂכִינָה מִנְּדָתָה'.

וְזֶה: "לֹא תִנְחָשׁוּ וְלֹא תִעוֹנְנוּ" (ויקרא יט, כו) - שֶׁהֵם גּוֹרְמִים בְּחֵינַת "נְחָשׁ מְשִׁיךְ לָהּ לְגַבָּה וְאֵטִיל בָּהּ זֶהֱמָא" (זֶהֱר אַחֲרֵי עט.), וְגוֹרְמִים שְׁלִיטַת הַ"שִׁפְחָה בִּישָׂא" שֶׁהִיא 'עֵת־רָעָה'.

וְזֶה: "לֹא תִנְחָשׁוּ" - שְׂלֹא לְגַרֵם חֵס־וְשָׁלוֹם "נְחָשׁ מְשִׁיךְ לָהּ לְגַבָּה" וְכוּ'. "וְלֹא תִעוֹנְנוּ" - לְשׁוֹן 'עֵת וְעוֹנָה' - שְׂלֹא לְגַרֵם חֵס־וְשָׁלוֹם שְׁלִיטַת הָ'עֵת־רָעָה' שֶׁל הַכ"ח עֵתִים.

יט.

(ח"א סד, ב)

'הַכְּמוֹת־חֵיצוֹנִיּוֹת' בָּאִים מ'שְׁבִירַת־כִּלִּים, מְמוֹת־רוֹת פְּסֻלַת הַקְּדוּשָׁה. כְּמוֹ אֲצֵל הָאָדָם יֵשׁ בְּפֹה מִיָּנִי מוֹתְרוֹת וּפְסֻלַת, כְּגוֹן צְפָרְנִים וְשַׁעַר וְזַעָה וְשָׂאֵר פְּסֻלַת וּמוֹתְרוֹת, כֵּן כָּל 'הַכְּמוֹת־חֵיצוֹנָה' בָּא מְמוֹתְרוֹת וּפְסֻלַת יְדוּעָה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה. וְכֵן 'בְּשׂוּף' בָּא מְמוֹתְרוֹת וּפְסֻלַת יְדוּעָה.

כ.

(ח"א רלד)

מִי שְׂיִכּוֹל לְהַבְדִּיל בֵּין אֹר וְחֹשֶׁךְ, זֶה יוֹדֵעַ גְּדֹל הַהֶבְדֵּל וְהַהִפְרָשׁ שֶׁבֵּין מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל צְדִיקִים לְמַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל רְשָׁעִים, כִּי זֶה מְסַטְרָא־דְקָדְשָׁה עַל־יָדֵי תְּפִלָּתוֹ. אֲבָל 'מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל רְשָׁעִים' - הֵם עַל־יָדֵי 'תְּהַבּוּלוֹת, או 'בְּשׂוּף, או דְּבַר אַחֵר מְסַטְרָא־אֲחָרָא.

כא.

(ח"ב סז)

כְּשֶׁנִּתְפָּרְסָם חֵס־וְשָׁלוֹם מִי שְׂאִין בּוֹ שְׁמֵי-הַשֵּׁם כָּלֵל - אָזִי: א) כְּבִיכּוֹל נִתְמַעֵט וְנִתְעַלֵּם שְׁמֵי-הַשֵּׁם. ב) וְנִתְגַּדְּלִין בְּעוֹלָם בְּעַלִּי שְׁמוֹת וּמְקַדְרִים שְׁקוֹרִין 'טְאֻטְעֵר־ן'. ג) וּבְאִין לְעוֹלָם חֵס־וְשָׁלוֹם, דְּבָרִים שְׂאִין מוֹעִיל לָהֶם כִּי-אִם שְׁמוֹת הַטְּמָאָה. שְׁכַל־זֶה הַפֶּךְ שְׁמֵי-הַשֵּׁם, כִּי נִתְעַלֵּם שְׁמֵי-הַשֵּׁם חֵס־וְשָׁלוֹם.

וְאָזִי: נִסְתַּלְקִין וְנִכְנָעִין 'מְאֹרֵי-אֹר',
וּמִתְגַּבְּרִין 'מְאֹרֵי-אֵשׁ'.

וּמִזָּה בָּאִין שְׂרָפוֹת בְּעוֹלָם חֲסִי-וְשָׁלוֹם -
עַל-יְדֵי שְׁמִת־גְּבִירִין וְנִתְגַּדְּלִין בְּשֵׁם,
אֵלֹהֵי הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שָׁקֵר.

נב.

(ח"ב ח, ח)

צְרִיכִין לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד אַחֲרֵי מְנַהִיג
אֲמִתִּי לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו. כִּי כָל
מְנַהִיג וּמְנַהִיג יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת 'רוּחַ-נְבוּאָה' וְכוּ'.

וְעַל-יְדֵי בְּחִינַת הַ'רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ' שֵׁשׁ
לְחַמְנֵהִיג הָאֲמִתִּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'רוּחַ-נְבוּאָה' - נִתְחַזַּק וְנִתְתַּקֵּן אֶצֶל כָּל
הַמְּתַקְרָבִים אֵלָיו, הָאֲמוּנָה הָאֲמִתִּיּוֹת
דִּקְדָּשָׁה. וְנִתְתַּקֵּן וְנִתְבָּרַר בְּחִינַת הַמְּדַמָּה'
וְכוּ'.

וְצָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מְאֹד מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ:
"שִׁיזְכָּה לְהִתְקַרֵּב לְמְנַהִיג
אֲמִתִּי!" כִּדֵּי שִׁיזְכָּה לְאֲמוּנָה אֲמִתִּיּוֹת
בְּשִׁלְמוֹת.

כִּי בְּשִׁמְת־קִרְבִּין חֲסִי-וְשָׁלוֹם לְמְנַהִיג שֶׁל
שָׁקֵר, בָּאִין חֲסִי-וְשָׁלוֹם לְאֲמוּנוֹת-
כְּזָבוֹת.

כִּי מְנַהִיג שֶׁל שָׁקֵר הוּא בְּחִינַת נְבִיא
הַשָּׁקֵר, בְּחִינַת (מְלָכִים-א כב, כב"ג): "רוּחַ
שָׁקֵר". וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲדַרְבֵּא, נִתְקַלְקַל
הַמְּדַמָּה, וּבָאִים לְאֲמוּנוֹת-כְּזָבוֹת. וְאָזִי
הַמְּדַמָּה מְעַרְב וּמְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם
בְּאֲמוּנוֹת-כְּזָבוֹת.

וְזֶה בְּחִינַת 'זְהִמַּת-הַנְּחָשׁ' - כִּי עֲרוּב
וּבְלָבוֹל הַמְּדַמָּה, שְׁמַעְרַב וּמְבַלְבֵּל
בְּאֲמוּנוֹת-כְּזָבוֹת, זֶה בְּחִינַת 'זְהִמַּת-הַנְּחָשׁ'.

כִּי כָל הַמְּנַחֲשִׁים וְהַקּוֹסְמִים כָּלָם (דְּבָרִים
יח, י) - הֵם עַל-יְדֵי 'כַּח הַמְּדַמָּה' שְׁאִינוּ
מְבָרַר וּמְתַקֵּן, שְׁמַעְרַב וּמְבַלְבֵּל אוֹתָם
בְּאֲמוּנוֹת-כְּזָבוֹת שֶׁל שְׁטוֹת וְשָׁקֵר, שֶׁהֵם
'זְהִמַּת-הַנְּחָשׁ'.

וְעַל-כֵּן (שְׁבַת קמו): "יִשְׂרָאֵל שְׁעִמְדוֹ עַל
הַר סִינַי, פָּסְקָה זְהִמַּתָּן" - 'זְהִמַּת-
הַנְּחָשׁ', שֶׁהוּא אֲמוּנוֹת-כְּזָבוֹת. כִּי שָׁם זָכוּ
כָּלָם לְנְבוּאָה, עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, רַבֵּן שֶׁל כָּל
הַנְּבִיאִים, שֶׁהָיָה מְנַהִיג הָאֲמִתִּי שְׁלָהֶם. וְעַל-
יְדֵי-זֶה נִתְבָּרַר וְנִתְתַּקֵּן הַמְּדַמָּה אֶצְלָם, וְזָכוּ
לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה בַּהֲשֵׁם.

וְדָרְשׁוּ רַז"ל (שָׁם פח): "שֶׁכָּל הָעוֹלָם הָיָה
תְּלוּי עַד שִׁשָּׁה בְּסִיּוֹן, שֶׁקָּבְלוּ
יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה".

כִּי עֵקֶר הַחֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם, דְּהֵינּוּ: לִידַע
שֶׁהָעוֹלָם מְחֻדָּשׁ, וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּרָא אֶת
הָעוֹלָם בְּרִצּוֹנוֹ - הוּא תְּלוּי בְּאֲמוּנָה, כִּי עַל-
יְדֵי 'שֶׁכָּל' אִי-אֶפְשֵׁר לְהִבִּין 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם'.

וְעַל-כֵּן הָאֶפִּיקוֹרְסִים כּוֹפְרִים בְּזֶה,
מַחֲמַת שְׁאִי-אֶפְשֵׁר לְהִבִּין זֹאת
בְּ'שֶׁכָּל'. כִּי עֵקֶר 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם' הוּא רַק עַל-
יְדֵי 'אֲמוּנָה' - כִּי אָנוּ מְאֲמִינִים בְּהַשֵּׁם שֶׁהוּא
יִתְבָּרַךְ בְּרָא אֶת הָעוֹלָם מְחֻדָּשׁ וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן "הָיָה הָעוֹלָם תְּלוּי עַד קְבֻלַּת-
הַתּוֹרָה" - כִּי אֲזִי זָכוּ לְאֲמוּנָה-
שְׁלֵמָה עַל-יְדֵי רוּחַ-נְבוּאָה בְּנ"ל, וְעַל-כֵּן אֲזִי
דִּיקָא נִתְגַּלָּה חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם. [עֵינִי לְחַלּוֹן מַה
שֶׁהֵבֵאנוּ מִ'לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַלְכוּת מְעוֹנָן וּמְנַחֵשׁ].

נג.

(חיי-מוהר"ן יג)

בְּתוֹ הַקְּטָנָה מֵרַת פִּינָא ז"ל שֶׁנִּפְטְרָה,
בָּאָה אֵלָיו בְּקוֹבְלָנָא רַבָּה, כִּי בְּנֵי-בֵיתוֹ

מלכה לכרף אצבעו, וראתה שם אבן-טוב,
ונתקנאה בו מאד. ועשתה עצמה חולה,
ובאו כמה דאקטורים, ולא היו יכולים
לעשות לה רפואה, וקראו למכשפים. והיה
שם מכשף, וגלתה לו האמת: "שהיא
עשתה עצמה חולה!"

ושאלה אותו: "אם יוכל לעשות פשוף
לאדם שיהיה מצרע"?! - אמר:
"הן" - אמרה לו: "אולי יבקש מכשף
שיבטל הפשוף ויתרפא"?! - אמר המכשף:
"אם ישליכו הפשוף אל המים, לא יוכלו
לבטלו עוד!"

ועשתה בן, והשליכה הפשוף אל המים,
ונעשה הבן-מלך, 'מצרע' מאד
וכו'! - ועסק המלך בדקטורים ובמכשפים,
ולא הועילו! - וגזר על היהודים שיתפללו!
ובקשו הצדיק הנ"ל וכו', והיה מתפלל
להשם-יתברך וכו'! - ובא הצדיק להמלך,
והיה מתפלל, ולא הועילו! - והודיעו לו:
"שהוא פשוף!"

והצדיק הנ"ל, היה גבוה למעלה מן כל
הכשפים, ובא הצדיק והודיע
להמלך: שהוא פשוף! ושהשליכו הפשוף
למים! ואין תקנה להבן-מלך, כי אם
שישליכו המכשף שעשה הפשוף למים!

אמר המלך: אני גותן לך כל המכשפים
להשליכם למים, כדי שיתרפא בני!
ונתיראה הבת-מלכה, ורצתה אל המים
להוציא הפשוף מן המים, כי
היתה יודעת היכן מנח הפשוף! - ונפלה אל
המים!

ונעשה רעש גדול: "שהבת-מלך נפלה אל
המים!"

ובא הצדיק הנ"ל ואמר להם: "שתבן-
מלך יתרפא" - ונתרפא, ונתיבש

היו עוסקים ברפואתה עם נכרי אחד שהיה
עוסק בלחשים וסגלות.

ואמר רבנו ז"ל: שאף-על-פי שעבשו
אינם שכיחים 'מכשפים', אבל זה
העבו"ם היה מכשף גמור, וזה היה פגם גדול
לנשמה קדושה ויקרה כזאת. על-כן באה
אליו בקובלנא רבא על-זה. ותקן אותה.

נד.

(ספורי-מעשיות, מעשה ג מחגר)

עין-שם כל הספור מה'מכשפים'.

נה.

(ספורי-מעשיות, מעשה ה)

מבן-מלך שהיה מאבנים-טובות)

מעשה במלך אחד שלא היו לו בנים,
והלך ועסק בדאקטורים וכו'.
ומצאו צדיק גנוז וכו', והבטיח לו: "שהיה
לו באותה שנה ולד" וכו'. וילדה המלכה בת
וכו'.

אחר-כך נכסף המלך מאד שיהיה לו בן
וכו'. ובקשו עוד, ומצאו עוד
צדיק גנוז, ואמרו לו: "שיתן להמלך בן"
וכו', ואמר להם: "שהיה להם בן שיהיה
כלו מאבנים-טובות, ויהיו בו כל הסגלות
של כל האבנים-טובות" וכו'.

וילדה בן, ונעשה שמחה גדולה על
המלך. והבן הנוול לא היה
מאבנים-טובות וכו'.

והבת-מלכה ראתה: שאינה חשובה כל-
כך, ונתקנאה בו. רק זאת
היה נחמתה, באשר שאותו הצדיק אמר:
"שהיה כלו מאבנים-טובות" - טוב שאינו
מאבנים-טובות.

פעם-אחת היה הבן-מלך מחתף עצים,
ונקף באצבעו, ורצתה הבת-

הצרעת ונפל ונקלה כל העור מפנו, ונעשה מאבנים טובות כלו, והיה לו כל הסגלות של כל האבנים טובות!

כו.

(לקוטי הלכות, מעונן ומנחש ב, א"ב ג - על פי ח"ב ח, תקעו תוכחה - מובא לעיל)

כי באמת: ישראל "עם קדוש" (דברים ז, ו; יד, ב"א; כו, יט), הם בבחינת למעלה מהטבע, כי אינם מסורים לשום שר, ואינם מתנהגים על פי הטבע של מערכת השמים, רק על פי השגחתו יתברך.

ועל-כן הם מצוים שלא לדרש באותות השמים, ולא לעונן ולנחש (ויקרא יט, כו; דברים יח, י), כמו שכתוב (ירמיה י, ב): "מאתות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה".

כי באמת הא בהא תליא - כי פשישראל אינם דורשים באלו השקרנים והדמיונות פוזבים של המעוננים, והדורשים באותות השמים, וחוזים בפוכבים, וכיוצא. נמצא: שהם מכניעים 'זהמת הנחש', ומדבקים עצמם ב'אמונה דקדשה'.

כי אלו הדמיונות של שקר של המנחשים והמעוננים, הם 'זהמת הנחש'. וכשהם מתרחקים מזה, רק שמאמינים בהשם לבדו יתברך - אזי זוכים על-ידי האמונה, לבחינת 'חדושי העולם', בחינת 'ארץ-ישראל'. ואזי הנהגתם על-ידי השגחה לבד, על-ידי בחינת 'נפלאות', למעלה מהטבע של מערכת השמים.

נמצא: שעל-ידייזה אין צריכים לירא בכלל מאותות השמים - כי מתנהגים על-ידי השגחה לבד כנ"ל. נמצא: שעל-ידייזה בעצמו שהם מתרחקים מזה, על-ידייזה אינם צריכים לירא מזה כנ"ל.

וזה: "כי יחתו הגוים מהמה" - כי הם יש להם לירא מזה, מאחר שהנהגתם על-ידי הטבע, כי אינם זוכים לבחינת השגחה גמורה בשלמות וכו'. מאחר "שלא פסקה זהמתו, זהמת הנחש" (שפת קמו).

"והם אל מעננים וקסמים ישמעו" (דברים יח, יד), ואין להם אמונה בהשם. ומחמת זה אינם זוכים לבחינת 'ארץ-ישראל', בחינת 'השגחה', בחינת 'חדושי העולם', כי אי-אפשר לזכות לזה, כי-אם על-ידי 'אמונה דקדשה'.

וזה שכתוב אצל אסור שלא לדרש במכשפים ומעוננים (שם שם, יג): **"תמים תהיה עם ה' אלקיך".**

"עם ה' אלקיך" דיקא. "ה' אלקים" - זה בחינת 'שם מלא', בחינת 'עלמא דאיתי', שאז "יהיה ה' אחד ושמו אחד" (זכריה יד, ט), בחינת: "ה' הוא האלקים" (דברים ד, לה-לט), בחינת "כלו טוב" (פסחים ג), וכמובא בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות (סימן ד ועוד).

כי אז יתבטל הטבע, ויתנהג על-ידי השגחתו לבד. והשגחתו יתברך הוא 'כלו טוב', 'כלו חסד' וכו'.

ואנחנו "עם קדוש", מצוים גם עכשו לאדבקה מחשבתא בעלמא דאיתי, ולהמשיך בחינת 'עלמא דאיתי', בחינת 'השגחה', גם בזה העולם. כי זה עקר עבודתנו: שיהיה נכלל 'זה העולם', בבחינת 'עלמא דאיתי' - שיהיה 'כלו אחד'.

ועל-כן אנו מצוין: שלא לדרש באותות השמים, ולא במנחשים ומעוננים, רק להאמין בהשם, כדי לזכות על-ידייזה לבחינת 'השגחה', בחינת 'עלמא דאיתי'.

וְזָהוּ בַּחֲנִינְתָּ: "תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ", שְׁכָתוֹב אַחַר אַזְהָרֹת: "לֹא יִהְיֶה בְךָ מַעֲוֹנָן וּמִנְחָשׁ" וְכו'.

"עִם ה' אֱלֹהֶיךָ" דִּיקָא, בַּחֲנִינְתָּ "ה' הוּא הָאֱלֹהִים" (דְּבָרִים ה, ה־ל"ט), בַּחֲנִינְתָּ 'עֲלֵמָא־דָּאֲתִי, שְׁאֲנוּ מְצוּיִם לְדַבֵּק עֲצֻמְנוּ בַּבַּחֲנִינְתָּ 'עֲלֵמָא־דָּאֲתִי, בַּחֲנִינְתָּ 'הַשְּׁגָחָה, בַּחֲנִינְתָּ "ה' הוּא הָאֱלֹהִים", בַּחֲנִינְתָּ 'כְּלוּ טוֹב, בַּחֲנִינְתָּ 'בְּטוֹל הַטְּבַע. כִּי הַטְּבַע' שֶׁהוּא בַּחֲנִינְתָּ 'אֱלֹהִים' - נִכְלָל בַּבַּחֲנִינְתָּ ה', בַּחֲנִינְתָּ 'הַשְּׁגָחָה, כִּי 'כְּלוּ אַחַד כְּלוּ טוֹב, כְּנ"ל.

וְזָה בַּחֲנִינְתָּ "תָּמִים" - כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּמִימוּת וְהַשְּׁלֵמוּת שְׁאִין בּוֹ שׁוּם חֶסְרוֹן, כִּי כָּל הַחֶסְרוֹנוֹת וְהַדִּינִים הֵם בַּבַּחֲנִינְתָּ הַטְּבַע, שִׁינִיקְתָּה מִבַּחֲנִינְתָּ 'דִּין, מִבַּחֲנִינְתָּ 'אֱלֹהִים. אֲבָל בַּבַּחֲנִינְתָּ 'הַשְּׁגָחָה, בַּחֲנִינְתָּ 'עֲלֵמָא־דָּאֲתִי, אִין שׁוּם חֶסְרוֹן וְדִין כָּלָל, כִּי 'כְּלוּ טוֹב, כְּנ"ל.

וְזָה שְׁנִזְכָּר 'אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל אֲצֵל אַזְהָרָה זֹה, וְתִלָּה 'כְּבִישַׁת אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל בְּמַצּוֹה זֹה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים יח, יד): "כִּי הִגַּזְתָּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר אִתָּה יוֹרֵשׁ אוֹתָם, אֵל מַעֲנֵנִים וְאֵל קַסְמִים יִשְׁמְעוּ, וְאִתָּה לֹא כֵן" וְכו'.

כִּי בְּאֵמַת עֵקֶר 'כְּבִישַׁת אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל - הוּא עַל־יַדֵּי שְׁאֲנוּ פְרוֹשִׁים מֵאֶסוֹר זֶה. כִּי עַל־יַדֵּי־זֶה שְׁאֲנוּ מִתְרַחֲקִים מִזְהָמָא זֹה שֶׁל 'מִנְחָשִׁים וּמַעֲוֹנָנִים, רַק אָנוּ מֵאֲמִינִים בְּהַשֵּׁם, עַל־יַדֵּי־זֶה אָנוּ זֹכִינְ לַבַּחֲנִינְתָּ 'חֲדוּשֵׁי־הָעוֹלָם, שֶׁהוּא בַּחֲנִינְתָּ 'אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל. כִּי עֵקֶר 'אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל הוּא עַל־יַדֵּי "כַּח מַעֲשִׂיו" (תְּהִלִּים קיא, ו), עַל־יַדֵּי שְׁמֵאֲמִינִים כִּי ה' בְּרָא הַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ וְכו' (רש"י בְּרֵאשִׁית א, א).

וְזָה שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים שָׁם, יב): "כִּי בִגְלָל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֹהִים ה' אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישׁ אוֹתָם מִפְּנֵיךָ" - כִּי עַל־יַדֵּי שְׁדוּרְשִׁים בְּאֵלוֹ

הַתּוֹעֵבוֹת, וְאִין לָהֶם 'אֲמוּנָה, עַל־יַדֵּי־זֶה הֵם נִתְגַּרְשִׁים מֵאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, כִּי אִי־אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת ל'אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, כִּי־אִם עַל־יַדֵּי 'אֲמוּנָה' כְּנ"ל.

וְזָה שְׁנִסְמָךְ אֲצֵל אַזְהָרָה זֹה (דְּבָרִים שָׁם, יח): "נִבְיֵא אֲקִים לְךָ" וְכו' - כִּי כְּלַזֶּה תְּלוּי בְּנִבְיֵא הָאֵמַת, כִּי עַל־יַדֵּי 'נְבוּאָה' זֹכִינְ ל'אֲמוּנָה־דְּקַדְשָׁה, וְלִפְרֹשׁ מ'זְהָמַת־הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא בַּחֲנִינְתָּ "מִנְחָשִׁים וּמַעֲוֹנָנִים" כְּנ"ל (כְּמִבְּאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה).

נִמְצָא: שֶׁעֵקֶר אֶסוֹר שֶׁל 'מִנְחָשִׁים וּמַעֲוֹנָנִים' וְכִיּוֹצֵא - הוּא כְּדִי לִפְרֹשׁ מ'זְהָמַת־הַנְּחָשׁ, וְלַהֲמַשִּׁיךְ עֲלֵינוּ 'הַשְּׁגָחָתוֹ' יִתְבָּרַךְ, בַּחֲנִינְתָּ 'עֲלֵמָא־דָּאֲתִי, עַל־יַדֵּי ה'אֲמוּנָה־דְּקַדְשָׁה, כְּנ"ל.

כז.

(סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'בְּשׁוּף')

[א] כְּשִׁנּוֹתֶינִי מְמוֹן לְהַשִּׁיר בְּשִׁבִּיל אֵיזֶהוּ 'הַתְּמַנּוֹת' שִׁיעֲבִיר אֶת חֲבֵרוֹ וַיִּמְנֶה אוֹתוֹ, זֶהוּ כְּמוֹ בְּשׁוּף (הַתְּנַשְׁאוֹת ח"ב ה).

[ב] בָּנִים הַנּוֹלָדִים עַל־יַדֵּי הַלְּחָשִׁים שֶׁל שְׁמוֹת הַטְּמָאָה, אוֹ עַל־יַדֵּי בְּשׁוּף, הֵם יִהְיוּ נוֹאֲפִים (בְּשׁוּף א; נְאוּף מו).

[ג] כָּל הָעוֹסֵק בְּשְׁמוֹת הַטְּמָאָה, הוּא נִזְוֵק בְּכָל דָּבָר (בְּשׁוּף ב).

[ד] אִין הַבְּשׁוּף מִזִּיק, אֵלָּא לְבַעֲלֵי־נְאוּהָ (בְּשׁוּף ג).

[ה] מִי שְׁנִזְוֵן מְמוֹן לְמִכְשָׁפִים, עַל־יַדֵּי־זֶה תוֹלִין לוֹ פְּרִנְסָתוֹ בְּבֵית שֶׁל נְכָרִים (מְמוֹן פז).

[ו] בְּעוֹן בְּשׁוּף וְנְאוּהָ, הַצְּדִיק נִסְתַּלַּק (נְאוּף מד; צְדִיק קסב).

[ז] בְּנֵי נוֹאֲפִים, יִהְיוּ נִצְרָכִים לְכְּשׁוּף (נְאוּף מה).

"וְחֵבֵר חֵבֵר" (דְּבָרִים יח, יא)

נח.

(שיר נעים, בתחלת הספר)

מְבָרִית-קֹדֶשׁ בּוֹרְחִים, הַנֶּאֱמָר בּוֹ "הַמּוֹל
יְמוֹל" (בְּרֵאשִׁית יז, ג). חוֹבְטִים
כְּבִמְקָלוֹת בְּצוּרוֹתֵם הַמְּשֻׁנוֹת. חוֹבְרֵי חֵבְרִים
וּמְכַשְׁפִּים, מְכַרְעִים אוֹתָם, בְּהַשְׁבַּעְתָּם
בְּשִׁמוֹת הַמְּכּוּנּוֹת.

"תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ" (דְּבָרִים יח, יג)

נט.

(ח"א יח, ג)

כָּל-זְמַן שָׂאִין לְאָדָם אֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת
שָׂאִין שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו, בּוֹדְאֵי אֵין
לוֹ לְקַבֵּל ה' מְלוּכָה וְה' הִנְהִיגָהּ. וְאֶפְלוּ מִי
שֶׁמֵּאֲמִין בְּאִיזָה דָּבָר שֶׁהוּא מ' דְּרֵכֵי הָאֱמֹרִי"
(שְׁבַת סז), אִף-עַל-פִּי שֶׁהוּא מֵאֲמִין בְּהֵשֶׁם-
יִתְבָּרָה, אֶפְלוּ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֲמוּנָה גְדוֹלָה.

כִּי ה' מְנַהִיגוֹת, עִקְרָה בְּבַחֲיַנַּת רַחֲמִים.
וְעִקְרָה ה' רַחֲמִים, בְּהַסְרַת עִבּוֹ"ם, אֶפְלוּ
שֶׁמֶץ עִבּוֹ"ם.

וְאֶפְלוּ כִּשְׁהוּא אוֹמֵר: "צְבִי הַפְּסִיקוּ"
(סְנֵהֲדָרִין סה:), אֵין לוֹ רַחֲמֵנוֹת
בְּשִׁלְמוֹת - עַד שֶׁיִּפְשַׁשׁ עֲצָמוֹ שְׁלֵא יִשְׂאָר
אֶצְלוֹ אֲמוּנוֹת שָׂאִין צְרִיךְ לְהֵאֲמִין, וְשִׁיחִיָּה
"תָּמִים עִם ה' אֱלֹהֶיךָ" (דְּבָרִים יח, יג).

ל.

(ח"א לא, ט)

מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרַגַּת 'אַבְרָהָם', הֵינּוּ בַּחֲיִינוֹת
בְּעַל נֶפֶשׁ' - אִזִּי בּוֹדְאֵי כָּל אֲכִילוֹתָיו

וּסְעָדוֹתָיו בְּבַחֲיַנַּת "לֶחֶם הַפָּנִים" (שְׁמוֹת לה, יג;
לט, לו), בְּבַחֲיַנַּת (בְּרֵאשִׁית יז, א): "הִתְהַלֵּךְ לְפָנָי".

"הִתְהַלֵּךְ" - זֶה בַּחֲיַנַּת 'רִגְלִיךָ', בַּחֲיַנַּת
'פְּרֻנְסָתוֹ' וְכוּ'.

"הִתְהַלֵּךְ לְפָנָי" - שְׁנַעֲשֶׂה מֵהֶם בַּחֲיַנַּת
'פָּנִים' וְכוּ', הֵינּוּ: "לֶחֶם
הַפָּנִים", דְּרַגְיָן דְּאַבְרָהָם. וְאִז כָּל הָעִבּוֹ"ם וְכָל
הַכּוֹכְבִים-וּמַזְלוֹת שֶׁהֵם תַּחְתֵּיהֶם, כָּלֵם
טוֹרְחִין בְּשִׁבִּיל זֶה הָאִישׁ.

וְזֶהוּ: "הִתְהַלֵּךְ לְפָנָי וְהִיָּה תָּמִים" -
בְּבַחֲיַנַּת (דְּבָרִים יח, יג): "תָּמִים תִּהְיֶה
עִם ה' אֱלֹהֶיךָ" - שְׁלֵא תַצְטָרֵךְ לְדַרְשׁ אַחַר
כּוֹכְבִים-וּמַזְלוֹת, כִּי תִהְיֶה לְמַעַלָּה מֵהֶם.

לא.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בֵּית-הַבְּנֵסֶת ה, לג)

אֵין 'שְׁלֵמוֹת', כִּי אִם מִי שֶׁזּוֹכָה לְאֲמוּנָה
וְ'תְּמִימוֹת'. וְעַל-כֵּן נִקְרָא בְּשֵׁם 'תָּמִים',
כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים יח, יג): "תָּמִים תִּהְיֶה עִם
ה' אֱלֹהֶיךָ" - כִּי כְּשֶׁמוֹ כֵּן הוּא, כִּי 'תָּמִים'
פְּרוּשׁוֹ 'שְׁלֵם' - כִּי מִי שֶׁזּוֹכָה לְ'תְּמִימוֹת'
בְּאֵמֶת, זֶה עִקְרָה ה' שְׁלֵמוֹת.

- עֲנִין ה' תְּמִימוֹת' -

לב.

(ח"א לבג)

לוֹלֵי שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְשֻׁלְבִין מֵעֲצָמוֹן
הַחֲכָמוֹת, לֹא הָיוּ מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה
וְכוּ'. וְהֵינּוּ שֶׁתְּרַגְּם אוֹנְקָלוֹס (דְּבָרִים לב, ו): "עִם
נָבֵל וְלֹא חָכֵם", "עֲמָא דְקַבִּילוּ אוֹרֵיתָא
וְלֹא חֲפִימוּ". כִּי עִקְרָה 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה' הִיָּה,
עַל-יְדֵי 'וְלֹא חֲפִימוּ', עַל-יְדֵי שֶׁהִשְׁלִיכוּ
מֵאֵתָם כָּל הַחֲכָמוֹת וְכוּ'.

לה.

(ח"ב יט)

עֵקֶר הַתְּכֵלִית וְהַשְּׁלֵמוֹת: הוּא רַק לְעֵבֶד
הַשֵּׁם בְּתַמִּימוֹת גְּמוּר, בְּלִי שׁוֹם
חֲכָמוֹת כָּלֵל וְכוּ'.

לו.

(ח"ב מד)

זֶה כָּלֵל גְּדוֹל וְיִסוּד וְעֵקֶר בְּעִבּוּד־הַשֵּׁם:
לְהִיּוֹת 'תָּם וְיִשָּׁר' (אִיּוֹב א, א) וְכוּ', לְעֵבֶד
אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת, בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת
וְחֻקִּירוֹת כָּלֵל כָּלֵל לֹא. גַּם מִחֲכָמוֹת שִׁישׁ
בְּעִבּוּד־הַשֵּׁם בְּעֵצְמוֹ צָרִיךְ לְהִרְחִיק מְאֹד.

כִּי כָל אֵלוֹ הַחֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם שִׁישׁ
לְהִנְכַנְסִין וּמִתְחִילִין קִצַּת בְּעִבּוּד־תִּי
הַשֵּׁם, אֵינָם חֲכָמוֹת כָּלֵל, וְהֵם רַק דְּמִיוֹנוֹת
וּשְׁטוּתִים וּבְלָבוּלִים גְּדוֹלִים.

וְאֵלוֹ הַחֲכָמוֹת, מִפִּילִין מְאֹד אֶת הָאָדָם
מִעִבּוּד־הַשֵּׁם, דְּהֵינּוּ מֵה שְׁחוּשָׁב
וְחוֹקֵר וּמְדַקְדֵּק בִּיּוֹתֵר: "אִם הוּא יוֹצֵא
כִּרְאוֹי בְּמֵה שְׁעוֹשָׂה?" - כִּי בְּשִׁרְיָדָם אִי-
אֶפְשָׁר לוֹ שִׁיּוֹצֵא יָדֵי חוֹבְתוֹ בְּשְׁלֵמוֹת וְכוּ'.

וּבַאֲמֵת, אַחֵר כָּל הַחֲכָמוֹת, אֶפְלוּ מִי
שִׁיּוֹדֵעַ חֲכָמוֹת בַּאֲמֵת, צָרִיךְ
לְהַשְׁלִיךְ כָּל הַחֲכָמוֹת, וְלְעֵבֶד הַשֵּׁם
בְּתַמִּימוֹת בְּפִשְׁיטוֹת גְּמוּר בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת.

וְזֶה הִיא הַחֲכָמָה הַגְּדוֹלָה שֶׁבְּכָל הַחֲכָמוֹת:
"לְבָלִי לְהִיּוֹת חָכֵם כָּלֵל". כִּי בַּאֲמֵת אֵין
חָכֵם בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה
נִגְדוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְהָעֵקֶר הוּא: "רַחֲמָנָא לִבָּא בְּעִי"
(סְנֵהֲדָרִין קו: זֵהר תְּצֵא רַפְא:).

לז.

(ח"ב עח)

וְיֻכַּל לְבוֹא לְשִׁמְחָה גְּדוֹלָה עַל-יָדֵי
תְּמִימוֹתוֹ וְאַמוּנָתוֹ. כִּי חֲכָמוֹת אֵין

וְהָעֵקֶר הָעִבּוּדָה: לְהִיּוֹת "תָּם וְיִשָּׁר, יִרָא
אֱלֹקִים, וְסָר מֵרַע" (אִיּוֹב א, ח), בְּלִי
שׁוֹם חֲכָמוֹת.

וּשְׁלֵמוֹת הַמְּלֶכֶךְ עָלְיוֹת־הַשְּׁלוֹם, אַחֵר
שְׁכָתוֹב בּוֹ (מְלָכִים-א ה, יא):
"וַיַּחֲכֵם מִכָּל הָאָדָם", אָמַר (מְשָׁלִי ל, ב): "כִּי
בַעַר אֲנֹכִי מֵאִישׁ, וְלֹא בִינַת אָדָם לִי". וְכֵן
אָמַר אֶסְפָּא (תְּהִלִּים עג, כב): "וְאֲנִי בַעַר וְלֹא אָדָע,
בְּהִמּוֹת הַיִּתִּי עֵמֶךָ". וְכֵן כְּתִיב (מְשָׁלִי כא, ל):
"אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֵצָה לְנִגְדֵךְ ה'".

לח.

(ח"ב ה, בַּסּוּף)

בַּאֲמֵת הוּא דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד, לְהַשְׁלִיךְ
מֵאֵתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת וּלְהַתְּנַהֵג
בְּפִשְׁיטוֹת, לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה עִבְדוֹת, לְעֵבֶדוֹ
יִתְבָּרֵךְ בְּעִבְדוֹת בְּתַמִּימוֹת, בְּלִי חֲכָמוֹת.

לד.

(ח"ב יב)

כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחֵר שֶׁכָּלוֹ וְחֲכָמָתוֹ, יוֹכֵל
לְכָל בְּטַעוֹתֵים וּמְכַשׁוֹלוֹת רַבִּים,
וְלָבוֹא לִיָּדֵי רַעוֹת גְּדוֹלוֹת חִסּוֹ-וְשְׁלוֹם. וַיֵּשׁ
שֶׁקְלָקְלוֹ הַרְבֵּה, כַּגּוֹן הַרְשָׁעִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד
הַמְּפָרְסָמִים שֶׁהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֵּל הָיָה
עַל-יָדֵי חֲכָמָתָם וְשִׁכְלָם.

וְעֵקֶר הַיְהִדוּת: הוּא רַק לִילֶכֶךְ בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁיטוֹת, בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת,
וְלְהַסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שְׁעוֹשָׂה, שִׁיְהִיָּה שֵׁם
הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְלְבָלִי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל כְּבוֹד
עֵצְמוֹ. רַק אִם יֵשׁ בְּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ,
יַעֲשֵׂה. וְאִם לֹא, לֹא. וְאִזִּי בּוֹדָאִי לֹא יִכְשַׁל
לְעוֹלָם.

צריכין בכלל, רק אמונה ותמימות ופשיטות
בלי שום חכמה בכלל.

כי 'חכמות' מזיקים מאד להאדם,
והחכמים נלכדים בחכמתן של עצמם,
כי החכמה מתעה אותו מחכמה לחכמה,
ומאותה החכמה לחכמה אחרת, וכן מחכמה
לחכמה יותר ויותר, עד שנלכד ונתעה
בחכמות עצמו וכו'. אשרי ההולך
בתמימות.

לח.

(ח"ב קד)

עקר היהדות, הוא בפשיטות ובתמימות
גמור, בלי שום חכמות.

לט.

(שיחות-הר"ן לב)

כשאדם הולך בתמימות באמונה לבד
בלי שום חקירות - יכול לזכות
שיעזר לו השם-יתברך, שיבוא לבחינת
"רצון", שהוא למעלה מ'חכמה'.

כי באמת 'חכמה-דקדשה' הוא למעלה
מ'אמונה', אבל אף-על-פי-כן אנו
צריכים לבלי לילך בחכמות וחקירות, רק
ב'אמונה' לבד, כי 'אמונה' הוא דבר חזק
מאד.

ואזי כשהולך ב'אמונה' לבד, בלי
'חקירות וחקמות' - אזי זוכה לבוא
לבחינת 'רצון' שהוא למעלה אפלו
מחכמה.

דהיננו: שיזכה שיהיה לו רצון מפלג חזק
מאד אליו יתברך בהשתוקקות
נמרץ מאד, עד שלא ידע מה לעשות בכלל
מגדל השתוקקות, ויצעק וכו' וכו'.

מ.

(שיחות-הר"ן נא)

גם חכמות אינם כלום, רק תמימות
ופשיטות. גם בתמימות אסור להיות
שוטה, אבל אף-על-פי-כן חכמות אין
צריכים בכלל.

מא.

(שיחות-הר"ן קא)

כבר מבאר פמה פעמים: שאין צריכין
שום חכמות בעבודת הבורא יתברך,
רק תמימות ופשיטות ואמונה.

ואמר: ש'פשיטות' הוא גבוה מן הכל. כי
השם-יתברך ברוך-הוא, הוא
בודאי גבוה מן הכל. והוא יתברך הוא
"פשוט בתכלית הפשיטות" (מוזבא כבר
בראשונים).

מב.

(שיחות-הר"ן רלה)

כבר מבאר ב"לקוטי-תנינא" (סימן מד):
שרבנו ז"ל הזהיר מאד: "לבלי
להחמיר חמרות יתרות בשום דבר" וכו'
וכו'.

האר"ך בשיחה זו הרבה אז, כי עקר
העבודה באמת הוא תמימות
ופשיטות, להרבות בתורה ותפלה ומעשים-
טובים, בלי לחפש לחדש דוקא חמרות
יתרות. רק לילך בדרך אבותינו הקדמונים
וכו'.

ואמר אז: שבשביל זה עזבו העולם
'חכמות הדקדוק' ואינם עוסקים בו
בכלל, כי 'דקדוק' אין צריכין בכלל, כי אין
צריכין לדקדק על עצמו יותר מדאי לבקש
'חמרות יתרות'.

מה.

(ספורי-מעשיות, מעשה ט מחכם ותם)

והאחד היה תם' ומחו היה נמוך וכו'.
ומחמת שהיה תם', למד הרבה
עד שקבל, ולא היה בקי בהאמנות בשלמות.
ונשא אשה, והיה מתפרנס מן המלאכה,
ומחמת שהיה תם', ולא היה בקי בהמלאכה
כל-כך, על-כן היה פרנסתו בדחק גדול
ובצמצום וכו'.

ומנהגו היה: שהיה תמיד בשמחה גדולה
מאד, והיה רק מלא שמחה
תמיד. והיו לו כל המאכלים וכל המשקאות
וכל המלבושים וכו'.

ושבח מאד את אותו המאכל: "כמה הוא
מתקן וטוב!" כאלו היה אוכל אותו
המאכל ממש.

ובאמת היה מרגיש באכילתו הלחם,
טעם כל מאכל ומאכל שהיה
רוצה, מחמת תמימותו ושמחתו הגדולה
וכו'. והיה רק מלא שמחה וחדוה תמיד.

בשהיה גומר המנעל, ומן-הסתם היה לו
ש'ש קצוות וכו', היה לוקח
המנעל בידו והיה משבח אותו מאד, והיה
מתענג מאד ממנו וכו'.

ואצל העולם היה ללעג וכו'. והיה אותו
ה'תם' אומר: רק בלי ליצנות! וכו'.
וכשהיה רואה, שפונתם לליצנות, היה
אומר: "מה יהיה בשתהיה חכם ממני? הלא
אזי תהיה שוטה, פי מה אני נחשב?
וכשתהיה חכם ממני, אדרבא, אזי תהיה
שוטה! וכו'.

והיה בעיני ה'חכם' לשחוק, ונדמה בעיניו
למשגע. ואמר לו ה'תם': "הלא סתם
בני-אדם שמתלווצצים ממני, הם שוטים, פי

והאריך בזה עוד. ואמר אז: "שאיך שום
דבר שיהיה חיוב בדוקא. ואם
לאו" וכו'.

מג.

(חיי-מוהר"ן קו)

רבנו ז"ל ביום חתנתו לפני החפה, הלך
וקרא כמה בני-הנעורים, ודבר עם כל
אחד ואחד ביחידות, ונסה אותם בחכמתו
היכן הם עומדים.

ואחר-כך קרא את רבי שמעון, והתחיל
לדבר עמו גם-כן בחכמה, כאלו
הוא רוצה חס-ושלום הבלי עולם-הזה. ורבי
שמעון עמד משתומם ולא השיב לו, כי הוא
לא חפץ באלה.

ענה רבנו ז"ל ואמר אליו: "וכי אין אתה
בני-אדם, מדוע אינך חפץ באלו
הדברים של עולם-הזה!" - השיב לו: "אני
איש תם וחפץ בתמימות!" - ענה רבנו ז"ל
ואמר לו: "כפי הנראה שיהיה הפרות גדול
בינינו" [ס'האט א פנים אז מיר וועלך זיך קענען].

מד.

(חיי-מוהר"ן תז)

אשרי מי שאינו יודע כלל מ'ספרי
המחקרים, והולך בתמימות, פי
"לא באלה חלק יעקב" (ירמיה י, טז).

ומרגלא בפומה דרבנו ז"ל לומר: פי טוב
להודות להשם על אשר שלח
לנו את נאמן ביתו, הוא משה רבנו עליו-
השלום, שהוציא אותנו מכל המבוכות, ונתן
לנו את התורה, וצוה עלינו להאמין בהשם
בלי שום חקירות כלל, ולקיים את כל דברי
התורה והמצוות בפשוטן. אשרי מי שזוכה
לילך בתמימות.

אם הפה חכמים ממני, הלא אדרבה הם שוטים, מפל־שפן חכם כמותה, ומה תהיה אם אתה חכם ממני?!

ענה ה'תם' לה'חכם': "מי יתן שתבוא אתה על מדרגה שלי!"

השיב ה'חכם': זה אפשר להיות שאני אבוא על שלך, שינטל ממני השכל, או אהיה חולה, ואהיה נעשה משגע, כי הלא מה אתה? איש משגע! - אבל שאתה תבוא על שלי, זה אי־אפשר בשום אופן, שתהיה אתה חכם כמוני!"

השיב ה'תם': אצל השם יתברך הכל אפשר, ויכול להיות בהרף־עין שאני אבוא על שלך. ושחק החכם ממנו מאד וכו'.

כי ה'חכם' אינם רוצים לעשות מ'מנה על האוצרות' - פן על ידי חכמתו ושכלו יוכל לבזבז האוצרות, על־כן עושים מ'מנה על האוצרות - 'תם' דוקא.

ועתה שנתרומם מזלו, ובא לו קצת הבנה - אף־על־פי־כן לא השתמש בכל בחכמתו, רק נהג בתמימותו כבראשונה, והנהיג את המדינה בתמימות באמת ובישר, ועולה לא נמצא בו וכו', כפי תמימותו באמת, בלי שום ערמה ומרמה וכו'.

ותכף עלה על דעתו: שחברו החכם אמר לו: "שאי־אפשר בשום אופן שהוא יבוא על שלי". והנה עתה כבר בא על חכמתו!

ואף־על־פי־כן, אף־על־פי ש כבר היה יודע חכמות, לא היה משתמש עם החכמות בכלל, רק נהג הכל בתמימותו כבראשונה וכו'.

ודבר המלך עם ה'תם' בתחלה מהנהגת המדינה, והוטב בעיני המלך מאד מאד, כי ראה: שהוא מתנהג בישר ואמת גדול, בלי שום עולה ומרמה וכו'. ואמר: "אני רואה שהוא חכם כזה, ואף־על־פי־כן מתנהג בתמימות כזה!"

וייטב בעיני המלך מאד מאד. ומנה המלך אותו: שיהיה מיניסטער (שר) על כל המיניסטערס (שרים) וכו'.

על־זה המעשה נאמרה התורה (לקוטי מוהר"ן ח"ב יט) המדברת מחכמות ותמימות: שעקר השלמות הוא רק תמימות ופשיטות וכו'. (ועין עוד שם באריכות בגדל מעלת התמימות וגנות החכמות).

"אך הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי את אשר לא צויתיו לדבר" (דברים יח, כ)
- ענין 'נביא שקר' -

מו.

(ח"ב ח, ח)

צריכין לחפש ולבקש מאד אחרי מנהיג אמת, להתקרב אליו. כי כל מנהיג ומנהיג יש לו בחינת 'רוח־נבואה' וכו'.

ועל־ידי בחינת ה'רוח־הקדש' שיש להמנהיג האמתי, שהוא בחינת 'רוח־נבואה' - נתחזק ונתתקן אצל כל המתקרבים אליו, האמונה האמתיות דקדשה. ונתתקן ונתברר בחינת ה'מדמה'. כי עקר 'תקון המדמה', הוא על־ידי בחינת 'רוח־נבואה'. ונתתקן ונתברר האמונה הקדושה.

על-כך כל המתקרבים ל'מנהיג-אמתי',
זוכין לאמונה ישרה וקדושה.

וצריך לבקש מאד מהשם-יתברך:
"שיזכה להתקרב למנהיג אמתי!"

בדי שיזכה לאמונה אמתיות בשלמות.

כי כשמתקרבין חסוֹשֵׁלֹם ל'מנהיג של
שקר', באין חסוֹשֵׁלֹם לאמונות-
פזביות. כי 'מנהיג של שקר', הוא בחינת
'נביא השקר', בחינת (מלכים-א כב, כב-כג): "רוח
שקר".

ועל-ידי-זה אדרבא, נתקלקל ה'מדמה',
ובאים לאמונות-פזביות'.
ואזי ה'מדמה' מערב ומבלבל את האדם
ב'אמונות-פזביות'. וזה בחינת 'המת-הנחש'
וכו'.

מד.

(ח"ב טו)

אלו המתפארין עצמן בשקר בגדולות
ונפלאות, וכאלו אין שום דבר נמנע
מהם, והכל בידם, ויש מהם שהם 'מנהיגי
הדור' - עקר פחם ויניקתם הוא רק
מהצדיקים הגדולים וכו'.

כי יש צדיקים אמתיים גדולים במעלה,
ויש להם פה קדוש, ודרבם לדבר
גדולות ונפלאות וכו'.

ומחמת ההתפארות של אלו הצדיקים
הגדולים - מזה בא: שנמצאים
'צבועים שקרנים' שמתדמים עצמן בקוה,
ומתפארין עצמן גם-כן ממש באלו
הלשונות של 'התפארות' שיוצא מפה
קדוש של הצדיק-האמת.

וכעין שמצינו בנביאים: שירמיה היה
מתנבא בשוק העליון (ירמיה מט, לה):

"הנני שבר את קשת עינך וכו', ו'חנניה בן
עזור' נביא-שקר, היה מתנבא בלשון זה
ממש להפך (שם כח, א"ב; סנהדרין פט.).

אבל הם עושים טובות לה'צדיק-אמת'.
כי יש שנותנים צדקה, והם רשעים
נואפים, והצדקה שלהם היא מזקת
להצדיק-האמת. ועל-כך היא טובה
שנמצאים השקרנים הנ"ל, שעל-ידי-זה
הרשעים פונים אליהם - פי השם-יתברך
מכשיל את הרשעים שיתנו הצדקה שלהם
לשקרנים הנ"ל, ועל-ידי-זה נצול הצדיק
מהצדקה שלהם.

אבל מצדיקים פשוטים, עובדי-השם
בפשיטות בתורה ותפלה ומעשים-
טובים, אין להם שום פח, מאחר שהצדיקים
בעצמן אינם מדברים גדולות, ומתנהגים
בפשיטות בעבודה-תמה, על-כך אין להשקר
והגדלות שלהם אחיזה בהם כל-כך.

וזהו ששאל רבי זירא את רב יהודה (שבת
עז:): "מאי טעמא גמלא זוטרי
גנובתה, ותורי אריכא גנובתה?" [למה הגמל
זנבו קצר, ושור זנבו ארוך?].

"גמלא" - זה בחינת ה'צדיק הפשוט',
בחינת: "ולא הלכתי בגדלות
ונפלאות. בגמל עלי אמו" (תהלים קלא, א, א"ב)
- כי הוא מתנהג בפשיטות, ואינו מדבר
גדולות וכו', והוא רק 'גמול עלי אמו'.

ו"זוטרי גנובתה" - זה בחינת (ישעיה ט, יד):
"נביא ומורה שקר הוא הזנב".
אלו ה'צבועים המשקרים', בחינת 'נביאי
השקר', שאחיזתם הוא רק בצדיקים
הגדולים. אבל בה'צדיקים הפשוטים' בחינת
'גמלא', אין להם אחיזה כל-כך, וזהו:
"זוטרי גנובתה".

מת.

(ח"ב כב)

רז"ל קראו לַעֲנוּה שְׁאִינוּ פְּרָאוּי: 'חֲנֻפָּה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (סוֹטָה מא:) עַל 'יִרְמְיָהּ הַנְּבִיא', שֶׁהָיָה עִנּוּ נֶגֶד הַנְּבִיא־שִׁקָּר הַנְּנִיחַ, וְאָמַר לוֹ בְּהַכְנָעָה (יִרְמְיָהּ כח, ו): "אִמֵּן, כִּן יַעֲשֶׂה ה'". וְאָמְרוּ רַז"ל עַל־זֶה (סוֹטָה שם): "כָּל הַמְּחַנְיָף וְכוּ', לְסוֹף גּוֹפֵל בְּיַד בְּנוֹ וְכוּ'".

"לא תסיג גבול רעה אשר גבלו ראשנים" (דברים יט, יד) - ענין 'השגת גבול' -

מט.

(ח"א ו, בסוף)

"וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּחֱדָ" (תהלים קלט, ח), זֶה בְּחִינַת 'חִירִיק דָּס"ג', מְלִשׁוֹן (מְשָׁלִי כב, כח): "אֵל תִּסְגַּ גְּבוּל עוֹלָם" - שֶׁמְסִיג גְּבוּלוֹ וּמְחַזְרֵהוּ לְאַחֲרָיו - בְּחִינַת 'יְרִידָה', שֶׁנוֹפֵל הַסּוֹשְׁלוֹם מִמְדַּרְגָּתוֹ וְנִסּוּג אַחֲרָיו.

אֶהְיֶה־עַל־פִּי כִּן יִחַזַּק עֲצָמוֹ, וְאֵל יִתְיַאֲשׁ לְעוֹלָם, כִּי גַם שָׁם נִמְצָא הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, בְּבְחִינַת: "וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּחֱדָ". וְזֶה בְּחִינַת 'שֵׁם ס"ג' בְּנ"ל.

"לא יקום עד אחד באיש לכל עון וכו', על-פי שני עדים או על-פי שלשה עדים יקום דבר" (דברים יט, טו)

פְּקוּדָא דָא: לְהַעֲיִד עֵדוּת בְּבֵית־דִּין וְכוּ' - וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְנַתִּינָן (תענית יא): "מִי מַעֲיֵד עַל הָאָדָם, קִירוֹת בֵּיתוֹ" וְכוּ' - מֵאִי 'קִירוֹת בֵּיתוֹ', אֵינּוֹן 'קִירוֹת לְבוֹ', וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פְּנִי אֵל הַקִּיר" [וַיִּתְפַּלֵּל] (ישעיה לח, ב) - וְאוֹקְמוּהָ רַבְּנָן (בְּרֻכּוֹת י:): "מְלַמֵּד, שֶׁהַתְּפִלָּה חֲזַקְיָהוּ מִקִּירוֹת לְבוֹ" וְכוּ'. - וְעוֹד, תְּגִינן סְהָדִין: עֵמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, וְצָדִיק. וְאֵינּוֹן ע"ד, ע'

וְזֶהוּ: "תוֹרֵי אֲרִיכָא גְנוּבָתָה" - בְּחִינַת 'הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים', בְּחִינַת (דְּבָרִים לג, ז): "בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ" כְּנ"ל. וְ"אֲרִיכָא גְנוּבָתָה" - הֵינּוּ: שֶׁעָקַר יְנִיקַת הַנְּבִיא וּמִזֶּה הַשִּׁקָּר, שֶׁהוּא ה'זָנֵב', הוּא רַק אֶצְלָם כְּנ"ל.

וְזֶהוּ שֶׁהָשִׁיב: "גְּמָלָא זוּטָר גְנוּבָתָה, מִשׁוּם דְּאִכְלֵי קוּצִי" [לְפִיכָךְ הִגְמַל זָנְבוֹ קָצֵר, כְּדִי שְׂלָא יִדְבְּקוּ בַּהּ הַקּוּצִים].

הֵינּוּ: שֶׁאֵלוֹ הַצְּדִיקִים־הַפְּשׁוּטִים, בְּחִינַת 'גְּמָלָא' - "אִכְלֵי קוּצִי", שֶׁאוֹכְלִים וּמְכַלִּים אֶת הַקּוּצִים וְהַחוּחִים הַסּוֹבְבִים אֶת ה'שׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיזָה', הַדְּבוּר הַקְּדוֹשׁ - שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם יְנִיקָה מִה'דְּבוּר הַקְּדוֹשׁ'. כִּי מֵעֲבוּדָה פְּשׁוּטָה בְּתַמִּימוּת אֵין לָהֶם יְנִיקָה כְּנ"ל, כִּי אֵינָם יְכוּלִים לְהַתְּדַמּוֹת אֲלֵיהֶם וּלְנַהֵג שִׁקָּר שֶׁלָּהֶם עַל־יָדָם.

"וְתוֹרֵי אֲרִיכָא גְנוּבָתָה, מִשׁוּם דְּדִירֵי בְּאִנְמֵי וּבְעֵי לְכַרְפוּשֵׁי בְּקִי" [לְפִיכָךְ הַשׁוֹר זָנְבוֹ אֲרוּךְ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִמְצָא בְּמִקְוֹמוֹת מְרָעָה, וְצָרִיף לְנַעֲנַע בְּזָנְבוֹ, לְהַבְרִיחַ הִיתוּשִׁים].

"דְּדִירֵי בְּאִנְמֵי" - הֵינּוּ: שֶׁמְקַבְּלִים דְּבוּר פִּיָּהֶם הַקְּדוֹשׁ מ'בְּעַל־יְצַדְקָה', מִבְּחִינַת (תהלים קיד, ח): "הַהֶפְכִי הַצּוּר אָנֹכִי מִיָּמִין".

"וּבְעֵי לְכַרְפוּשֵׁי בְּקִי" - בְּחִינַת 'יב"ק'. שֶׁצָּרִיכִין לְגַרֵּשׁ ה'יב"ק' שֶׁל הַצְּדָקָה שְׁנוֹתְנִין רְשָׁעִים וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן הוּא טוֹבָה גְּדוֹלָה מֵהַ שְׁיוּנֵק מֵהֶם הַנְּבִיא וְכוּ', שֶׁהוּא ה'זָנֵב', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מְגַרְשִׁין הַרְשָׁעִים מֵעֲצָמָן - כִּי מְכַשְׁלִין אוֹתָן בְּשִׁקְרָנִים הַנְּ"ל, שֶׁפּוֹנִינן אֲלֵיהֶם וְנוֹתְנִין לָהֶם הַצְּדָקָה, וְנִצּוּלִין הַצְּדִיקִים, כְּנ"ל.

מן שם"ע, ד' מן אה"ד. ע"ד מן "פרוך שם בבור מלכותו לעולם וע"ד". (זהר' שופטים ערה.)

"ועמדו שני האנשים" (דברים יט, יז)

"בעדים הפתוב מדבר. ולמד: שאין עדות בנשים. ולמד: שצריכין להעיד עדותן מעמד". (רש"י; שבועות ל.)

ג.

(ח"א ט, ב)

"שמרו עדתיו וחק נתן למו" (תהלים צט, ז). **'עדות'** זה **'תפלה'**, כמו שפתוב (שם קכב, ד): **"שבטי ייה עדות להדות לשם ה"**. גם אמרו חז"ל (שבועות ל.): **"אין עדות אלא בעמידה"**, ו**'עמידה'** זה **'תפלה'**, שאנו מעידין על אחדותו.

נא.

(ח"א כב, י)

"עדות ה' נאמנה" (תהלים יט, ח). **"עדות ה'"** - שהם ה**'עדיים'** הנ"ל [נעשה ונשמע, בחינת תורה ותפלה], **"נאמנה"** - על-ידם נבנית ה**'אמונה'**.

נב.

(ח"א קמו)

"עדות ה' נאמנה מחכימת פתי" (תהלים יט, ח) - קשה: איך התורה הנקראת **'אשה'** יכולה להעיד, הלא **"אשה פסולה לעדות"** (שבועות ל. שלחן-ערוך חשן-משפט לה, יד). והתרוץ על-זה: שהיא **"מחכימת פתי"** - בשביל זה יכולה להעיד.

כמו שמובא בחשן-משפט (שם ברמ"א): **"תקנת קדמונים הוא: דבמקום שאין אנשים, רגילים להיות נשים נאמנות"**.

וזה ידוע: שעקר תאוות הם בפתר, בבחינת (משלי ט, יז): **"מים גנובים ימתקו"** וכו', ואין בני-אדם רגילים שם.

אבל התורה היא עומדת שם, וקוראת אותו (שם שם, ד-טז): **"מי פתי יסור הנה" וכו'** (זהר ויצא קסה. מקץ קצג. אהרי נח. ועוד), ומחמת תשוקת תאוותו אינו שומע קריאתה, ואחר גמר תאוותו, הוא מרגיש תכף קריאתה, ומתחרט תכף על העברה.

וזאת ה**'חרטה'**, זה בחינת: **"מחכימת פתי"** - כי בשעת העברה היה בו רוח-שטות, ואחר גמר העברה הטה אזנו לאמריה של התורה, והחכים ומתחרט.

בשביל-זה: ה**'תורה'**, אף-על-פי שהיא **'אשה'**, יכולה להעיד! - כי היא עומדת במקום שאין אנשים רגילים שם כנ"ל.

נג.

(שיחות-הר"ן רמה)

בזה שזוכין לחדש החדשי-תורה - רואין התגלות אלקותו יתברך שממציא מאין לישי.

כי בתחלה לא היה יודע כלל זאת החדוש, רק עכשו הוא לוקח ושואב ממקור החכמה שהוא בחינת **'אין'**, הינו מ**'אין'**-סוף. ובזה אנו רואין בעיני השכל התגלות הבורא יתברך וכו'.

ועל-כן ה**'תורה-הקדושה'** היא **'עדות נאמנה עליו יתברך'**, כמו שפתוב (תהלים יט, ח): **"עדות ה' נאמנה"**.

"לא תשחית את עצה וגו', פי ממנו תאכל,
ואתו לא תכרות" (דברים כ, יט)

נד.

(ח"ב פח)

צריך לזהר מאד: שלא לאכל פרי שלא נתבשלה כל צרכה. וכמו "שאסור לקץ אילן בלא זמנו" (בבא-בתרא כו.), כן אסור לתלש פרי קדם בשוליה, וכן אסור לאכלה.

והאוכל פרי קדם גמור בשוליה, יכולה להזיק לו מאד לנשמתו - פי יוכל לאבד נפשו על-ידי-זה וכו'.

ודע: פי גם בשמבשלין הפרות בביתו אינו מועיל לזה. אבל אם הפרות שלא נתבשלו כל צרכן על האילן, הם מנחים איזה זמן עד שנעשין מבשלין מאליהן בתלוש - זה מועיל, ומתר לאכלן וכו'.

ואם מברך הברכה של הפרי, בכונה וביראת-שמים - אזי יוכל להנצל מזה וכו'.

נה.

(ספר-המדות, עניני האסור 'שלא לקץ אילנות')
[א] ישמור אדם את-עצמו, מלקץ איזה אילן בלא זמנה, פי זה מזיק ל'גדולי-בנים' (בנים כ).

[ב] כשם שאסור להרג אדם, כן אסור לקץ אילן מאכל קדם זמנו (בנים כג).

[ג] צריך להזהר בבניני הבית, שלא יהיה בבנינו, עץ מאילני העושין פרות (בית ח"ב ד).

נו.

(חיי-מוהר"ן תקלה)

מעשה שהיה: בעת שהיה בדרך, שהיה ישן בחוץ על מטה, והתחיל

לצעק מאד בתוך השנה, ורצו כלם אליו והקיץ.

ונכנס לבית, ופתח ספר, ואמר: שמצא שם מבאר אותו הענין: פי אותו הבית, הינו: קרעטשמע [אכסניא] - היה בניי מחדש, מעצים יונקים שלא נזקנו עדין.

ואמר: שפתח את אותו הספר, במדמה שהיה מדרש, והיה כתוב במקום זה: "כשקוצצין אילן קדם זמנו, פאלו הורגין נפש" (עין בבא-בתרא כו.).

ומעשה שהיה כף היה: שכשישן חלם לו שמנחים סביביו הרוגים, ונתפחד מאד. בתוך כף הסתפל וראה: שמנחים אצלו וכו', והתחיל לצעק מאד עד שנתקבצו כלם אליו, פנ"ל.

"כי האדם עץ השדה" (דברים כ, יט)

נז.

(ח"א קסא)

ה'מחלקת', מגביה ומרים את האדם.
"פי האדם עץ השדה"
(דברים כ, יט). והנה עץ המנח על הארץ, אי-אפשר לו להגביה את-עצמו, פי-אם על-ידי שבאין עליו מים שוטפין, אזי המים מרימין ונושאים את העץ. וה'מחלקת' נקרא 'מים', כמו שכתוב (תהלים פח, יח): "סבני כמים כל היום הקיפו עלי יחד".

נח.

(חיי-מוהר"ן תב)

פעם-אחת היו אנשי-שלומו קובלים לפניו: "שקשה להם לסבל ענין המחלקת והרדיפות!"

ענה ואמר להם: "תאמינו לי: שיש בידי פה לעשות שלום עם כל העולם, שלא יהיה שום חולק עלי! - אבל מה אעשה, שיש מדרגות והיכלות באלו, שאי אפשר לבא אליהם רק על-ידי מחלקת שחולקין עליו" וכו'!

ואמרו רז"ל (סנהדרין ז): "האי תגרא דמא לבדקא דמא, שנאמר (משלי יז, יד): 'פוטר מים ראשית מדון'".

(רש"י: כשהנהר גדל, פעמים שהוא יוצא לשדות שעל אגפיו כעין נגרים וצנורות קטנים, ואם אינו סותמו מיד, חולף ומרחיב ושוב אינו יכול לסותמו, והינו דקאמר קרא: 'פוטר מים ראשית מדון', כלומר: ראשית מדון ומריבה דומה לפוטר מים. 'פוטר', פותח).

וכתיב (דברים כ, יט): "פי האדם עץ השדה". ויעץ השדה' (שקוריו: 'ביימל'), כל מה ששופכין מים סביבו ביותר, הוא גדל ביותר.

"מי האיש הירא ורף הלבב ילך וישוב לביתו, ולא ימס את לבב אחיו בלבבו" (דברים כ, ח)

"הירא מעברות שבידו" (רש"י: סוטה מג):

נט.

(ח"א יא, א)

"שאלו יוחני וממרא למשה: תבן אתה מכנים לעפרים, והשיב להם: אמרי אנשי, למתא ירקא, ירקא שקל".
(מנחות פה.)

(רש"י: "אמרו ליה יוחני וממרא" - ראשי מכשפים של מצרים, למשה ורבנו, כשהתחיל לעשות האותות לעיני פרעה, שהיו סבורין שהיה עושה אותם על-ידי כשוף.

"תבן אתה מכנים לעפרים" - 'עפרים' שהוא מקום הרבה תבואה, אתה מביא לשם תבואה למכור, בתמיה? כך ארץ-

מצרים שהיא מלאה כשפים, אתה בא לשם לעסק בכשפים!?

"אמר להם למתא ירקא, ירקא שקל" - לעיר שגדל שם ירק הרבה, הבא ירק שלך למכר, לפי שמתקבצין שם הכל לקנות. הם אמרו לו דברי לצנות, והוא השיב להם בענינם).

"תבן" - זה בחינת 'תבונה', כמו שכתוב (משלי ב, יא): "תבונה תנצרך". שהם הבינו: שמשה רוצה להכניס 'תבונות התורה' בישראל.

ועל-כך שאלו: "כי בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום, הם משולים לעפר" (ספרי עקב יא), ואיך יוכל להביאם למדרגה גבוהה לתבונות התורה".

וזה: "תבן" - לשון 'תבונות התורה'. "אתה מכנים לעפרים" - זה בחינת 'עפר', הינו 'מדרגה פחותה'.

השיב להם: "אמרי אנשי למתא ירקא, ירקא שקל" - שעל-ידי ה'אמירות' והדבור של איש הישראלי, יאיר לו הדבור לכל המקומות שצריך לעשות תשובה, שיוכל לעשות תשובה.

וזהו: "למתא ירקא" - למקומות שצריך לעשות תשובה. "ירקא" - הוא בחינת 'תשובה', כמו שאמרו במדרש (בראשית רבה מג, ב על בראשית יד, יד): "וירק את הניכיו", אוריקן בפרשת שופטים" [וינן במה שכתוב בפרשת שופטים, שהוריקן מעברות שבגדם], הינו: 'שזרזם לעשות תשובה', פי 'פרשת שופטים' נאמר על 'תשובה' (דברים כ, ח): **"מי האיש הירא ורף הלבב", "הירא מעברות שבידו" (סוטה מג).**

וזה: "ירקא שקל" - בחינת 'תשובת המשקל' - שהדבור יאיר לו שיוכל לעשות 'תשובת המשקל'.

ס.

(ח"ב מג)

עַל-יְדֵי חֲלִישׁוֹת הַלֵּב, נּוֹפְלִים פְּחָדִים
עָלוּ. - כִּי הַגְּבוּר אֵין לוֹ שׁוּם

פֶּחַד, וְעַקֵּר הַגְּבוּרָה הוּא בְּלֵב, דְּהֵינּוּ: מִי
שֶׁלְבוֹ חֶזֶק, אֵינּוּ מִתִּירָא מִשׁוּם דְּבַר, וְרַץ
לְתוֹךְ קִשְׁרֵי הַמִּלְחָמָה, וּמִתְגַּבֵּר עַל-יְדֵי חֶזֶק
וְאִמְץ לְבוֹ. וְכֵן לְהַפְּדוֹ: **דְּכִי לֵבָב' הֵם
מִתְפַּחְדִּים.**

וְזֶה שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כ, ח): **"אִישׁ הִירָא וְרַץ
הַלֵּבב", פֶּרַשׁ רַש"י:** **"הִירָא" וְכֹו'**
[הִירָא מְעַבְרוֹת שְׁבִידוֹ. סוּטָה מֵד.] - **כִּי עַל-יְדֵי "רַץ
לֵבָב", עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מִתִּירָא.**

**"שִׁמַּע יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם קִרְבִּים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה
עַל אִיבֵיכֶם, אֶל יַרְךָ לְבַבְכֶם, אֶל תִּירָאוּ
וְאֶל תַּחְפְּזוּ וְאֶל תַּעֲרִצוּ מִפְּנֵיהֶם" (דְּבָרִים כ, ג)**

סא.

(שׁוֹחֲתֵ-הַר"ן קכ)

"חֶזְקוּ וַיֵּאמְץ לְבַבְכֶם כָּל הַמִּיחָלִים לֵה"
(תַּחֲלִים לֵא, כה) - **"כָּל הַמִּיחָלִים"**
דִּיקָא. אֶפְלוּ אִם אֵינְכֶם זֹכִים לְשׁוּם קִדְשָׁה
וְעַבּוּדָה חֲסִי-וְשָׁלוֹם, רַק מִיחָלִים לְבַד - אִי-
עַל-פִּי-כֵן חֶזְקוּ וַאֲמַצּוּ, וְאֶל תִּפְלוּ מִשׁוּם
דְּבַר שְׁבַע-עוֹלָם, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיחָה.

כִּי אֵין רַעָה גְדוֹלָה מִנְפִּילָה. וְכִמוּ שְׁאֲמָרוּ
רַז"ל (סוּטָה מֵב.) לְעֵנִין מִלְחָמָה הַגְּשָׁמִיּוֹת
עַל פְּסוּק (דְּבָרִים כ, ג): **"אֶל תִּירָאוּ וְאֶל
תַּעֲרִצוּ" וְכֹו', "אֶל תִּירָאוּ מִשְׁפַּעַת
הַקְּלָגְסִים, וְאֶל תַּעֲרִצוּ מִקּוֹל הַקְּרָנוֹת" וְכֹו'.**

שְׁכָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה עוֹבְרִים עַל מִי
שֶׁחָפֵץ לְכַנֵּס בְּעַבּוּדַת-הַשֵּׁם, שֶׁכַּפָּה

מִיַּנִּי מִלְחָמוֹת וּפְחָדִים וְשְׁפַעַת הַקְּלָגְסִים
[רַבּוּי גְדוּדֵי הַחֲלִילִים] וְקוֹל הַקְּרָנוֹת [שְׁתוֹקְעִים
בְּשׁוֹפְרוֹת לְהַפְחִידֵם] וְכֹו' וְכֹו', עוֹבְרִים עַל כָּל
אַחַד וְאַחַד.

וְצָרִיךְ לְעַמֵּד עַל עֲמּוּדוֹ, לְבִלִּי לְהַנִּיחַ אֶת
מְקוֹמוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן בְּעוֹלָם, וּלְצַפּוֹת
לִישׁוּעָה תָּמִיד, וְלְבִלִּי לְהִתְרַחֵק וּלְנוֹס מִמֶּנּוּ
יִתְבַּרֵךְ חֲסִי-וְשָׁלוֹם, וְכִמוּ שְׁאֲמָרוּ רַז"ל לְעֵנִין
מִלְחָמָה (שָׁם מֵד:): **"שִׁתְּחַלַּת מִפְּלָה, נִיסָה".**
**"כִּי אָנָּה מִפְּנֵיךְ אֲבָרָה. אִם אֶסַּק שָׁמַיִם שָׁם
אַתָּה וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הַגֵּה" וְכֹו' (תַּחֲלִים קִלְט, ז'
ח) כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּכָל-מְקוֹם.**

סב.

(לְקוּטֵי-הַלְבוֹת, גְּלוּחַ ג, ט)

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁהִיָּה הַפֶּהן מְזַהֵר אֶת
הָעַם כְּשֶׁנִּכְנְסוּ לַמִּלְחָמָה (דְּבָרִים כ, ג):
**"שִׁמַּע יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם קִרְבִּים הַיּוֹם
לַמִּלְחָמָה עַל אִיבֵיכֶם, אֶל יַרְךָ לְבַבְכֶם
וְכֹו'".** וְדַרְשׁוּ רַז"ל (סוּטָה מֵב.): **"אֶפְלוּ אֵין
בְּכֶם זְכוּת אֶלָּא מַה שְּׁאַתֶּם אוֹמְרִים בְּכָל
יוֹם 'שִׁמַּע יִשְׂרָאֵל' - אַתֶּם רְאוּיִים לְנִצָּחַ
אֶת אוֹיְבֵיכֶם וְכֹו'".**

כִּי כָּל הַמִּלְחָמוֹת שְׁבַע-עוֹלָם, מְרַמְזִין עַקֵּר
עַל מִלְחָמַת הַיִּצְרָה-הָרַע'. כִּי אֶפְלוּ
הַמִּלְחָמוֹת שֵׁישׁ לְאַחַד בְּגִשְׁמִיּוֹת עִם שׁוֹנְאִים
וְאוֹיְבִים - הַכֹּל הוּא בְּחִינַת מִלְחָמוֹת הַיִּצְרָה-
הָרַע', כִּמוּ שְׁאֲמָרוּ רַז"ל (סְנֵהֲדִרִין קג: וּבְרַש"י
שָׁם): **"כְּשֶׁם שֵׁישׁ לְאָדָם צָרִים לְמַטָּה, כִּי יֵשׁ
לוֹ צָרִים לְמַעְלָה".** וְעַל-כֵּן עַקֵּר הַמִּלְחָמָה,
הוּא מִלְחָמַת הַיִּצְרָה-הָרַע'.

וְזֶה שֶׁהַזְּהִיר הַפֶּהן קָדָם שְׁנִכְנְסוּ
לְמִלְחָמַת-הַשֵּׁם: לְנִצָּחַ אֶת הָאוֹיְבִים
וְהַסְטֵרָא-אַחֲרָא שְׁסָבִיב הַקְּדָשָׁה, סָבִיב

אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַשּׁוֹנְאִים, הַמוֹנְעִים וְהַמְעַכְבִּים מִדְּבָרִים שֶׁבִקְדָשָׁה.

וּכְשֶׁאָדָם נִכְנָס לְהִלָּחֵם עִמָּהֶם, אָזִי הוּא בְּסַפְנָה גְדוֹלָה חֲסִי-וְשָׁלוֹם, כִּי מִתְעוֹרֵר עָלָיו כַּמָּה קְטְרוּגִים חֲסִי-וְשָׁלוֹם, וְרוֹצִים לְהַפִּיל אוֹתוֹ מֵעֲבוֹדָתוֹ לְגַמְרֵי חֲסִי-וְשָׁלוֹם.

וְזֶהוּ עֵקֶר הַמְלַחְמָה: שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְחַזֵּק, לְעִמָּד עַל רַגְלָיו, לְבַל יִפֹּל מֵעֲבוֹדָתוֹ יִתְפָּרֵךְ חֲסִי-וְשָׁלוֹם, וְאִזּוֹ בּוֹדָאֵי יִזְכֶּה לְנִצָּחַם וּלְשִׁבְרָם וּלְבִטְלָם.

אָבֵל בַּמָּה יִהְיֶה בְּטָחוֹנוֹ חֲזֵק שְׁלֵא יִפֹּל מֵעֲבוֹדָתוֹ יִתְפָּרֵךְ חֲסִי-וְשָׁלוֹם? - הָעֵקֶר הוּא רַק ה'אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה! - שֶׁכֵּשֶׁהוּא חֲזֵק בְּה'אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, בּוֹדָאֵי אֵינן לוֹ לְהִתְיַרָא מִשּׁוּם מְלַחְמָה, וְשׁוּם נִסְיוֹן שֶׁבַּעוֹלָם.

וְזֶהוּ: "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם קִרְבִּים הַיּוֹם לְמַלְחָמָה" וְכוּ', "בְּזִכּוֹת שָׁמַע יִשְׂרָאֵל לְבַד" - הֵינּוּ: זְכוֹת וְכַח ה'אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה - בָּזָה לְבַד אַתֶּם יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב לְמַלְחָמָה בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת! - כִּי מֵאַחַר שֶׁאַתֶּם חֲזָקִים בְּאֲמוּנָתוֹ יִתְפָּרֵךְ, שׁוֹב אֵינן לָכֶם לְהִתְיַרָא כָּלֵל מִשּׁוּם מְלַחְמָה שֶׁבַּעוֹלָם.

וְזֶהוּ (דְּבָרִים שָׁם): "אֵל יִרְךָ לְבַבְכֶם, אֵל תִּירָאוּ וְאֵל תַּעֲרִצוּ וְאֵל תַּחֲפְזוּ מִפְּנֵיהֶם". "אֵל תִּירָאוּ מִשְׁעֵטַת סוּסִים, וְשִׁפְעַת הַקַּלְגָּסִים, וְקוֹל הַקְּרָנוֹת" (סוֹטָה מ.ב.).

הֵינּוּ: עֲנִינֵי 'תַּכְּסִימֵי מְלַחְמָה' שֶׁעוֹשִׂין הַשּׁוֹנְאִים לְהַפְחִיד וּלְאִים עַל שֶׁכִּנְגְּדֵם. וְכָל הַבְּחִינּוֹת הַלְלוֹ יֵשׁ ב'מְלַחְמַת הַיִּצְרָה־הָרַע', וְהוּא יְדוּעַ לְמִי שֶׁהִתְחִיל לְכַנֵּס קֶצֶת ב'עֲבוֹדַת-הַשֵּׁם' וּב'מְלַחְמַת הַיִּצְרָה־הָרַע', אִפְלוֹ אָדָם פָּשוּט לְגַמְרֵי.

כִּי דָרַךְ הַבַּעַל-דָּבָר וְהַסְטֵרָא-אֲחֵרָא: לְאִים וּלְהַפְחִיד עַל הָאָדָם מְאֹד מְאֹד, וּלְהַכְפִּיד עָלָיו עֲבוֹדָתוֹ יִתְפָּרֵךְ מְאֹד מְאֹד.

וּמִחֲמַת זֶה נִמְנְעוּ רַבִּים מִלְּהִתְחִיל לְכַנֵּס בְּעֲבוֹדָתוֹ יִתְפָּרֵךְ, מִחֲמַת הָאֵיּוֹמִים וְהַכְּבִדּוֹת הַלְלוֹ וְכִיּוֹצֵא בָהֶם. וְזֶה בְּחִינַת "שִׁעֲטַת סוּסִים, וְשִׁפְעַת הַקַּלְגָּסִים, וְקוֹל הַקְּרָנוֹת" וְכוּ'.

אָבֵל הָעֵקֶר בְּעֲבוֹדַת-הַשֵּׁם: שְׁלֵא יִתְפַּחַד הָאָדָם כָּלֵל. וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן ח"ב מ"ח): "שֶׁבַּעוֹלָם-הַזֶּה הָאָדָם צָרִיךְ לְעִבֵּר עַל גֶּשֶׁר צַר מְאֹד, וְהָעֵקֶר הוּא שְׁלֵא יִתְפַּחַד הָאָדָם כָּלֵל".

וְעֵקֶר הַהִתְחַזְקוֹת לְעִבֵּר עַל הַגֶּשֶׁר צַר בְּשָׁלוֹם בְּלִי פַחַד: הוּא ה'אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה' כַּנ"ל, בְּחִינַת: "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם קִרְבִּים הַיּוֹם לְמַלְחָמָה". "בְּזִכּוֹת שָׁמַע יִשְׂרָאֵל" - הֵינּוּ 'אֲמוּנָה' כַּנ"ל.

וְשׁוֹב: "אֵל יִרְךָ לְבַבְכֶם, אֵל תִּירָאוּ וְאֵל תַּעֲרִצוּ וְאֵל תַּחֲפְזוּ מִפְּנֵיהֶם. כִּי ה' אֵלְכֵיכֶם הַהוֹלֵךְ עִמָּכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וְכוּ'" (דְּבָרִים שָׁם, גִּיד), כַּנ"ל.

וְזֶהוּ (תַּחֲלִים קִיח, ז): "ה' לִי לֹא אֵירָא" וְכוּ'. הֵינּוּ כַּנ"ל - כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב: "ה' לִי" - דְּהֵינּוּ: שֶׁאֵינִי מֵאֲמִין בְּהַשֵּׁם-יִתְפָּרֵךְ בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, וְהַשֵּׁם עִמָּדִי תָמִיד, כִּי "מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (יִשְׁעִיָה ג, ג) - שׁוֹב (תַּחֲלִים שָׁם): "לֹא אֵירָא מִה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם", כַּנ"ל.

כִּי מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לְהָאָדָם אֲמוּנָה חֲזָקָה, בּוֹדָאֵי יִנְצַח כָּל הַמְּלַחְמוֹת, וְסוּף כָּל סוּף אֲשׁוֹב לְהַשֵּׁם-יִתְפָּרֵךְ בְּאֲמַת, בְּחִינַת (אֵיכָה ג, כ"א): "זֹאת אָשִׁיב אֵל לְבִי עַל-פֶּן אוֹחִיל", כַּנ"ל.

"כִּי יִמָּצֵא חֵלֶל בְּאֶדְמָה" (דְּבָרִים כ"א, א)

סג.

(ח"א רעז)

חֵלֶל שַׁבָּת, הוּא בְּחִינַת חֵלֶל, בְּחִינַת
הַסְתַּלְקוּת, בְּחִינַת (דְּבָרִים
כ"א, א): "כִּי יִמָּצֵא חֵלֶל בְּאֶדְמָה".

"וְכִי שָׁמְתָה אֶשְׁתּוֹ הַרְאֵשׁוֹנָה, פְּסִיעוֹתָיו
מִתְקַצְרוֹת" (סִנְהֶדְרִין כ"ב), וְשַׁבָּת הִיא
בְּחִינַת אֶשְׁתּוֹ רְאֵשׁוֹנָה, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה
יא, ח): "בְּנִסְתֵּי-יִשְׂרָאֵל הוּא בְּ-זֶזוּג שֶׁל שַׁבָּת".
(עֵינִי בְּפָנִים בְּאֵרִיכוֹת בְּעֵינֵי שַׁבָּת).

מזמור "לְדוֹד ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי"

כָּל הָאוֹמֵר מִזְמוֹר כ"ז "לְדוֹד ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי" וכו', מֵרֵאש־חֲדָשׁ אֶלּוּל עַד אַחַר שְׂמִיחַת-תְּנוּרָה, עֶרֶב וּבֹקֵר דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ – אֲזִי הוּא מִבְּטָח: שְׂמוֹצִיא שְׁנוֹתַי בְּטוֹב, וַיַּעֲרַב לוֹ, וְאֶפִּילוּ גְזֵרָה רַעָה כְּתוֹבָה עַל הָאָדָם מִן הַשָּׁמַיִם יִכּוֹל לִבְטֹל. וּמַעֲבִיר מַעֲלִיו כָּל הַמְקַטְרָגִים וּשְׂטָנִים וּמֵאֲרֵי תַרְיִסִין, וּמִבְּטֹל מַעֲלִיו כָּל גְּזֵרוֹת קִשּׁוֹת וְרַעוּת, וַיּוֹצֵא בְּדִימוֹס זַכָּאִין בְּדִין, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִכְנַע כָּל הַמְקַטְרָגִים.

כִּי מֵרֵאש־חֲדָשׁ נִפְתַּחוּ י"ג מְקוֹרוֹת מִי"ג מְכִילִין דְּרַחֲמֵי, וְהֵם מִתְּנַגְלִין וּמֵאִירִין לְמִטָּה וְכו'. וּלְכָךְ יֵשׁ בּוֹ י"ג שִׁמוֹת הַי"ה וְכו'. וְעַל-יְדֵי אֲמִירָה זו, אָנוּ פּוֹעֲלִין וּמִבְּטָלִין מַעֲלֵינוּ הַבֵּית-דִּין שֶׁל מַעֲלָה, וּמֵאֲרֵי תַרְיִסִין וּמִקַּטְרָגִין, שָׂאִין לָהֶם רְשׁוֹת לְקָרֵב כָּלֵל לְדוֹן אוֹתָנוּ, אֶלָּא מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטֵינוּ יֵצֵא, וְאֵז יוֹצֵאִין אֲנַחְנוּ זַכָּאִים בְּדִין.

(סדור האריז"ל "דבי שבת", סדר פנינת ראש חדש אלול)

מִנְהַג אַנ"ש: לוֹמֵר בְּאֶלּוּל אֶת הַמִּזְמוֹר "לְדוֹד ה' אֹרֵי" – אַחֵר 'נְפִלַת-אִפִּים' לְפָנֵי הַקֹּדֶשׁ. וּבְיוֹם שָׂאִין אוֹמְרִים תַּחֲנוּן, לְאָמְרוּ לְאַחַר 'תְּפִלַּת שְׂמוֹנֵה-עֶשְׂרֵה', וְאַחֲרֶיהָ 'חֲצֵי חֲדֵישׁ', וּבְמִנְחָה 'קִדִּישׁ תַּתְּקַבֵּל'.

(שי"ח שרפי קדש ח"ד רכה)

"ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי" (תהלים כז, א)

ב. (ח"א כה, ד)

א. (ח"א ט, ג)

כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל, אֲזִי בָאִים מִחֲשָׁבוֹת-זָרוֹת וּקְלָפוֹת, וּמִסַּבֵּי־אֹתוֹ, וְנִשְׁאָר בַּחֲשֵׁךְ, וְאִין יִכּוֹל לְהִתְפַּלֵּל וְכו'.

וְדַע: שֵׁישׁ פְּתָחִים הֵרַבָּה בַּחֲשֵׁךְ הַזֶּה לְיֵצֵאת מִשָּׁם וְכו'. אֲבָל הָאָדָם הוּא עוֹר, וְאִין יוֹדֵעַ לְמַצֵּא הַפֶּתַח.

וְדַע: שְׁעַל-יְדֵי אֱמֶת, זוֹכֵה לְמַצֵּא הַפֶּתַח, כִּי עֵקֶר 'אוֹר הַמֵּאִיר' הוּא הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תהלים כז, א): "ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי" – וְעַל-יְדֵי 'שְׁקֵר', הוּא מְסַלֵּק אֶת הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא וְכו'.

אֲבָל עַל-יְדֵי אֱמֶת, הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹכֵן עִמּוֹ וְכו'. וּכְשֶׁהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא עִמּוֹ, הוּא מֵאִיר לוֹ אִיךָ לְיֵצֵא מִחֲשֵׁךְ הַמוֹנֵעַ אוֹתוֹ בְּתַפְלָתוֹ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "ה' אֹרֵי".

גְּוִנִין עֵלְאִין הַמְּלַבְּשִׁים בְּכֶסֶף וְזָהָב, אִין מֵאִירִין אֶלָּא בְּשַׁבָּאִים לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, כִּי שָׁם מְקוֹמָם, וְנִכְלָלִים זֶה בְּזֶה, וּמִתְנַהֲרִין אֵלּוּ הַגְּוִנִין וְכו'.

וּכְשֶׁמִּתְנַהֲרִין, אֲזִי הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא מִתְנַגֵּד וּמִתְפָּאֵר בָּהֶם

וְכו', וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם "בְּגַדֵי יִשְׁע" (ישעיה סא, י). "יִשְׁע – אֶסְתַּכְלוּתָא" (זהר יתרו צ:), כְּמוֹ: "יִשְׁעוּ אֵל ה'" (שמואל ב, כב, מב) – מִחֲמַת הַפָּאָר הַכֹּל מִסְתַּכְלִין בּוֹ, כִּי כָּלֵם מִתְּאֵוִין לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ.

אֲבָל כָּל-זֶמֶן שֶׁהַכֶּסֶף וְזָהָב אֶצֶל הָעַבּוּדִים, אֲזִי הַגְּוִנִין נַעֲלָמִים אוֹרָם, וְאִינָם מֵאִירִין, כִּי אִין שָׁם מְקוֹמָם, כִּי אִין מְקוֹמָם אֶלָּא אֶצֶל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, בְּבַחֲיִנַת (ישעיה מט, א): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר", כִּי שָׁם 'פָּאָר הַגְּוִנִין'.

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה: הָעַבּוּדִים תְּאֵבִין לְמִמּוֹן יִשְׂרָאֵל, אֶת-עַל-פִּי שֵׁישׁ

לָהֶם כַּסֵּף וְזָהָב הַרְבֵּה, פִּי עַל מְמוֹנָם שֶׁל
הַיִּשְׂרָאֵלִי שׁוֹרֵה הַפָּאָר וְהַחֵן, וְהַכֹּל תֵּאבִין
לְהִסְתַּפֵּל עַל הַפָּאָר וְהַחֵן.

וְהֵם בְּחִינַת 'פּוֹתֵל' - "כּוֹתֵל" (זֶהָר מִשְׁפָּטִים
קטז). כ"ו זֶה בְּחִינַת 'שֵׁם־הַקְּדוֹשׁ',
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'גּוֹנִין', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים כז, א):
"ה' אֹרֵי", שֶׁהוּא 'אֹרוֹת הַגּוֹנִין'.
"וַיִּשְׁעִי", שֶׁהוּא בְּחִינַת "בְּגַדֵי יִשַׁע" הַפ"ל -
וְהוּא "תֵּל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִין לוֹ" (זֶהָר שָׁם), וְתֵאבִין
לְהִסְתַּפֵּל בּוֹ.

ג.

(ח"א קיב)

הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא מְסַבֵּבַת הַקְּדוּשָׁה וְכו',
וּבְפֶרֶט מִי שְׂכָבֵר נִמְשָׁד
אֲחֵר עֲבֵרוֹת חֲסִדֵי־שְׁלוֹם, הֵם מְסַבֵּבִין אוֹתוֹ
מִכָּל צַד. וְכֹאשֶׁר יַעֲזִיר רוּחוֹ לְשׁוֹב אֶל הַשֵּׁם,
קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל וּלְדַבֵּר דְּבוּרִים לְפָנֵי
הַשֵּׁם, כִּי הֵן מְסַבֵּבִין אוֹתוֹ מִכָּל צַד.

עַד אֲשֶׁר יִזְכֶּה וַיִּשׁוֹב בְּאֵמֶת, וַיְדַבֵּר
דְּבוּרִים הָרְאוּיִין לְהִתְקַבֵּל וְכו' - אֲזִי
מִבְּקַע הַדְּבוּר הַמְּאִיר אֶת כָּל הַמַּחְצוֹת וְכו'.

אֲךְ אִיךָ יִזְכֶּה לָזֶה?! - הָעֵקֶר שֶׁהַכֹּל תְּלוּי
בּוֹ הוּא 'אֵמֶת', לִילְכָּד בְּדַרְךְ אֵמֶת לְפִי
מְדַרְגָתוֹ וְכו'.

וְכִיּוֹן שֶׁהוּא בְּמְדֻרְגַת אֵמֶת - אֲזִי כְּבִיכּוֹל
נִתְלַבֵּשׁ בּוֹ אֹרֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ
בְּעֲצָמוֹ, אֲשֶׁר "חֹזְתָמוֹ אֵמֶת" (שְׁבַת נה. יומא סט:
וְעוֹד) - וְאֲזִי נֹאמֵר עָלָיו (תְּהִלִּים כז, א): "ה' אֹרֵי
וַיִּשְׁעִי". - וְכִיּוֹן שֶׁהַשֵּׁם אֹרֵי לוֹ, יוֹכֵל לְמַצֵּא
פְּתָחִים הַרְבֵּה לְצֵאת מִהַחֲשָׁד וְהַגְּלוּת שֶׁהוּא
סְגוּר שָׁם וְכו'.

וְהַמְשַׁכֵּיל הַמְבִין - יֵשׁ לוֹ לְהִתְפַּלֵּל כָּל
יְמָיו: "שִׁיזְכֶּה פַעַם אֶחָד כָּל

יְמֵי חַיָּיו, לְדַבֵּר דְּבוּר אֶחָד שֶׁל אֵמֶת לְפָנֵי
הַשֵּׁם פְּרָאוּי!"

וַיֵּשׁ בְּזֶה כְּמָה מְדֻרְגוֹת. וּמִי שִׁזְכֶּה
לְבַחֲיִנּוֹת 'אֵמֶת הָאֵמֶתִי' - אֲזִי הַשֵּׁם
אֹרֵי לוֹ - וְאֲזִי הוּא מְאִיר בְּעֲצָמוֹ, כִּי נִתְלַבֵּשׁ
בּוֹ אֹרֵי הַשֵּׁם.

אֲךְ מִי שֶׁעֲדִין לֹא הִגִּיעַ לְמְדֻרְגָה עֲלִיוֹנָה
שֶׁל אֵמֶת, וְעַל־כֵּלֶּזֶה הוּא בְּמְדֻרְגָה שֶׁל
אֵמֶת, אֵף כִּי אֵינוֹ מְאִיר בְּעֲצָמוֹ, מְאַחֵר שֶׁלֹּא
הִגִּיעַ לְאֵמֶת הַנְּכוֹן - עַל־כֵּלֶּזֶה הָאֵמֶת
הוֹעִיל, שִׁיּוּכָל אַחֵר לְהֵאִיר בּוֹ. וְגַם בְּזֶה
מְדֻרְגוֹת וְעֲנִינִים, יְבִינָם הַמְשַׁכֵּיל בְּעֲצָמוֹ (עֵין
בְּפָנִים).

וְעֵקֶר הַפְּוֹנָה: שֶׁכֹּאשֶׁר הוּא מְשַׁקֵּעַ
בְּתַכְלִית הַתְּגַבְרוֹת הַחֲשָׁד וְהַקְּלָפָה,
וְהוּא כְּלוֹא וּמְסַנֵּר בְּתוֹךְ הַחֲשָׁד אֶפְלָה,
הַמְסַבֵּבַת וּמְקַפֶּת אוֹתוֹ מִכָּל צַדֵּי צַדִּים
בְּכַמָּה סְבוּבִים רַחֲמָנָא־לְעֻלָּן, וְאֵין לוֹ שׁוֹם
פְּתַח וְתַקְנָה וְתַחֲבוּלָה לְצֵאת מִתּוֹךְ הַחֲשָׁד -
אֲזִי עֵקֶר עֲצָתוֹ: שִׁימְשִׁיךְ עֲצָמוֹ לְהָאֵמֶת,
וַיְבִיט עַל הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, וַיִּבְקֶשׁ רַק הָאֵמֶת
הָאֵמֶתִי.

וּכְנֶגֶד זֶה, אֵין שׁוֹם חֲשָׁד וְסְבוּב שִׁיחֲשִׁיךְ
לוֹ - כִּי הָאֵמֶת הוּא הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ
בְּעֲצָמוֹ, וְהוּא בְּחִינּוֹת: "ה' אֹרֵי".

וְכִיּוֹן שֶׁהַשֵּׁם אֹרֵי לוֹ - אֵין שׁוֹם חֲשָׁד
שִׁיחֲשִׁיךְ אוֹתוֹ, וּבּוֹדָאי יִזְכֶּה לְרֵאוֹת
הַפְּתָחִים לְצֵאת מִהַחֲשָׁד, בְּבַחֲיִנּוֹת (שָׁם קִיט,
קל): "פְּתַח דְּבַרְיֶךָ יֵאִיר מִבֵּין פְּתָיִים".

**"בְּקָרֵב עָלַי מְרַעִים לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי.
צָרִי וְאִיבֵי לִי הִמָּה כְּשָׁלוֹ וְנִפְלֹו" (תהלים כז, ב)**

ד.

(ח"א לו, בסוף)

**"בְּקָרֵב עָלַי מְרַעִים לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי, צָרִי
וְאִיבֵי לִי הִמָּה כְּשָׁלוֹ וְנִפְלֹו".**
(תהלים כז, ב). **"בְּקָרֵב עָלַי מְרַעִים" - "תָּרִין
רַעִין דָּלָא מִתְּפָרְשִׁין"** (זהר ויקרא ד), הִינְנוּ:
ה'מַחִין, וְאִכִּילְתֶּם, שְׁנֵאמַר (שיר השירים ה, א):
"אֲכָלוּ רַעִים", הִינְנוּ: הַתְּחַזְּקוּתֶם, הוּא בְּשָׂר
קִדְשׁ, הִינְנוּ: **"לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי"**, שֶׁהוּא
בְּחִינַת (זהר): **"סְלוּקָא דִּיסוּדָא עַד אַבָּא
וְאַמָּא"** - הִינְנוּ: תְּקוּנָה מְגִיעַ עַד ה'מַחִין,
שֶׁהֵם **"אַבָּא וְאַמָּא"**.

וְהוּא 'תְּקוּנַתְהַכְּלִי' - שְׁעַל יְדוֹ: **"צָרִי
וְאִיבֵי לִי הִמָּה כְּשָׁלוֹ וְנִפְלֹו"** - שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'שְׁבָעִים לְשׁוֹנוֹת', וְכַשִּׁישְׁבֵר הַתְּאֻוָּה
הַזֹּאת, מִמִּילָא נּוֹפְלִים כָּל הַתְּאֻוֹת־רַעוֹת.

ה.

(ח"א קא)

**עַל-יְדֵי שְׁמַתִּינְגַע בַּתּוֹרָה עַד שְׂיֻזְכָּה
לְהַבִּין אוֹתָהּ - יוֹצֵא מ'אַנְפִּין־
חֲשׁוּכִין ל'אַנְפִּין נְהִירִין. וְנִתְבַטַּל מִמֶּנּוּ
הַשְּׁעִבּוּד שֶׁל הַמְּדוּת וְהַתְּאֻוֹת־רַעוֹת שֶׁל
הַשְּׁבָעִים עִבּוּ"ם, שֶׁהֵם ה'אַנְפִּין־חֲשׁוּכִין.**

וְאִז נִקְרָא: **'אָדָם'**, בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר יט, ד):
"זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם", בְּחִינַת (יְבָמוֹת סא):
**"אַתֶּם קְרוּיִים אָדָם, וְאִין הָעִבּוּ"ם קְרוּיִים
אָדָם"**.

כִּי עֵקֶר שֵׁם 'אָדָם', זוֹכִין עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה.
כִּי עֵקֶר בְּחִינַת 'אָדָם', הוּא בְּחִינַת
הַשְּׁכַל הָאִמְתִּי שֶׁל 'חֻכְמוֹת הַתּוֹרָה־
הַקְּדוּשָׁה' שְׂזוּכִין לְהַשִּׁיג, שְׁכָלוּלִים

מִה'שְׁלֵשׁ שְׁכָלוּתִים: (א) שְׁכַל פְּשׁוּט - בְּחִינַת
'חֻכְמָה'. (ב) וְכַשְׁלוּמֵד וּמִבִּין - זֶה נִקְרָא
'בִּינָה'. (ג) וְאַחֲרֵיכֵן כְּשִׁיזְדַע ה'תּוֹרָה' - זֶה
נִקְרָא 'דַּעַת'.

וְאִלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה שְׁכָלוּיִים, הֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ
פְּעָמִים י"ה. כִּי י"ה הֵם 'חֻכְמָה
וּבִינָה', שֶׁהֵם "תָּרִין רַעִין דָּלָא מִתְּפָרְשִׁין"
(זהר ויקרא ד), שְׁכָלוּלִים בְּכָל אֶחָד מִה'שְׁלֹשׁ
שְׁכָלוּתִים הַנֵּ"ל. וְשְׁלֹשׁ פְּעָמִים י"ה הוּא
גִּימַטְרִיא 'אָדָם'.

נִמְצָא: שְׁעֵקֶר שֵׁם 'אָדָם', הוּא בְּחִינַת
ה'שְׁכַל הָאִמְתִּי, דְּהִינּוּ 'חֻכְמוֹת
הַתּוֹרָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אַנְפִּין־נְהִירִין', בְּחִינַת
'הִרְחַקַת וְשִׁבְיַת כָּל הַתְּאֻוֹת וּמְדוּת־רַעוֹת'.

וְזֶהוּ (תהלים כז, ב): **"בְּקָרֵב עָלַי מְרַעִים
לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי, צָרִי וְאִיבֵי לִי הִמָּה
כְּשָׁלוֹ וְנִפְלֹו"**.

**"בְּקָרֵב עָלַי מְרַעִים" - זֶה בְּחִינַת: "תָּרִין
רַעִין דָּלָא מִתְּפָרְשִׁין", שֶׁהֵם
בְּחִינַת י"ה, שֶׁהוּא 'חֻכְמַת הַתּוֹרָה', בְּחִינַת
'אָדָם'.**

צָרִיד: **"לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי"** - הִינְנוּ: לֶאֱכֹל
וּלְהַמִּית ה'עֲצָמוֹת' שְׁלֵי, כִּי "אִין
הַתּוֹרָה מִתְּקִימַת אֶלָּא בְּמִי שְׁמַמִּית 'עֲצָמוֹ'
עֲלֶיהָ" (בְּרַכּוֹת סג).

וְאִזִּי מִמִּילָא: **"צָרִי וְאִיבֵי לִי הִמָּה כְּשָׁלוֹ
וְנִפְלֹו" - כִּי נִתְבַטַּלִים בְּחִינַת
ה'אַנְפִּין־חֲשׁוּכִין, וְזוֹכָה ל'אַנְפִּין־נְהִירִין,
'חֻכְמוֹת־הַתּוֹרָה', בְּחִינַת י"ה, בְּחִינַת "תָּרִין
רַעִין דָּלָא מִתְּפָרְשִׁין", שְׁעַל שֵׁם זֶה דִּיקָא
נִקְרָאִין יִשְׂרָאֵל 'אָדָם'.**

וְאִז: כָּל "הַצָּרִים וְהָאוֹיְבִים" שְׁנֵאֲחָזִין
ב'אַנְפִּין־חֲשׁוּכִין, בְּתְּאֻוֹת וּמְדוּת־

רעות, "נכשלים ונופלים" - כי זכה ל'אנפיוֹנהִיריִן'.

והדעת הקדוש יאכל את הגוף, דהינו שהגוף יתהפך למהות הנשמה הקדושה, שהוא המוח והדעת, שזהו בחינת אכילה, שה'מזון' נתהפך ל'נזון' כנ"ל.

ו.

(ח"א קכט)

בשִׁמְקָרְב לְהִצְדִּיק, אֵף שְׁאִינוּ מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ כָּל - גַּם־כֵּן טוֹב מְאֹד. וְהָאִמוּנָה לְבַדָּה שְׁמֵאֲמִין בְּהִצְדִּיק - מוֹעִיל לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ. כִּי טַבַּע הָאֲכִילָה, שֶׁה'מִזּוֹן' נִתְהַפֵּךְ ל'נִזּוֹן'.

כְּגוֹן: בְּשֶׁה'חִי' אוֹכֵלֶת 'צוֹמָח', כְּגוֹן 'עֹשְׂבִים' - נִתְהַפְּכִין ה'עֹשְׂבִים' ל'חִי, כְּשֶׁנִּכְנָסִין בְּתוֹךְ מַעֲיָה.

וְכֵן מ'חִי' ל'מְדַבֵּר' - בְּשֶׁה'מְדַבֵּר' אוֹכֵל ה'חִי' - נִתְהַפֵּךְ ה'חִי' ל'מְדַבֵּר'.

וּלְכָל־מְקוֹם שֶׁנִּכְנָס לְשֵׁם הַמִּזּוֹן - נִתְהַפֵּךְ לְמַהוּת הָאִיבָר מִמַּשׁ שֶׁנִּכְנָס לְשֵׁם. כְּגוֹן: הַחֶלֶק מֵהַמִּזּוֹן הַנִּכְנָס לְה'מֶח' - נִתְהַפֵּךְ לְמַח. וְהַנִּכְנָס ל'לֵב' - נִתְהַפֵּךְ ל'לֵב'. וְכֵן לְשָׂר הָאִיבָרִים.

וְכֵן כְּשֶׁדְּבוֹק לְהִצְדִּיק וּמֵאֲמִין בּוֹ - נֶאֱכָל לְהִצְדִּיק וְנִתְהַפֵּךְ לְמַהוּת הַצְדִּיק מִמַּשׁ. וְכֵן 'אַרְצֵ־יִשְׂרָאֵל' יֵשׁ לָהּ גַם־כֵּן הַכַּח הַזֶּה.

וְזֶהוּ: "בְּקָרְב עָלִי מְרַעִים לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי" (תהלים כז, ב) - כְּשֶׁאֲנִי רוֹצֵה שְׂיִקְרְבוּ "תְּרִין רַעִין דְּלֹא מִתְפָּרְשִׁין" (זוהר ויקרא ד, א) אֲנִי צָרִיד: "לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי" - הֵינּוּ: לְהַכְנִיעַ הַחֲמוֹר.

"לֶאֱכֹל" דִּיקָא - שְׁצָרִיד שֶׁהַנֶּפֶשׁ תֹּאכֵל הַבָּשָׂר, שֶׁתְּהַפֵּךְ לְמַהוּתָהּ.

וְזֶהוּ (שִׁיר־הַשִּׁירִים ה, א): "אֲכָלוּ רַעִים" - הֵינּוּ: "תְּרִין רַעִין דְּלֹא מִתְפָּרְשִׁין" - שֶׁהֵם 'הַמַּחֲוִין־הַקְּדוֹשִׁים'. שְׁצָרִיכִים שֶׁהַמַּח

ז.

(עלים-לתרופה, יום ו' ערב-שבת-קדש תקצ"ח)

כָּל לֵב מִבֵּין, רְאוּי לְהִבִּין מִרְחוּק: שְׁבִת־תְּשָׁרִי הוּא מְלַחֶמָה עֲצוּמָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, כַּאֲשֶׁר מְקַדִּימִין לְצַעֵק בְּכָל 'חֲדָשׁ אֲלוּל' (במזמור לְדוֹד ה' אֹרֵי. תהלים כז, א): "אִם תִּחְנֶנָּה עָלַי מִחְנָה לֹא יִירָא לְבִי, אִם תִּקּוּם עָלַי מְלַחֶמָה וְכוּ" [בזאת אֲנִי בוֹטַח]."

אֲבָל "בְּזֹאת אֲנִי בוֹטַח" בּוֹדְאִי, בְּכָל מַה שֶׁכַּתְּבֵתִי עַד הֵנָּה, בְּקִדְשֵׁת שְׁבִת־קִדְשׁ, וּבְקִדְשֵׁת תְּשָׁרִי וְכוּ' וְכוּ'. וְהַכֹּל הוּא כַּח קִדְשֵׁת הַצְדִּיק־הָאֲמֵת שֶׁגִּלָּה כְּלִזָּה, וְעוֹסֵק בְּכִלְזָה עֲדִין - כִּי "גְּדוּלִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָם יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם" (חלין ז: וכו').

"שְׁבִתִי בְּבֵית ה' כָּל יְמֵי חַיִּי, לְחַזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ" (תהלים כז, ד)

ח.

(ח"ב עא)

כָּל הַנִּבְרָאִים וְכָל הַהוֹלְדוֹת, הֵם רַק בְּשִׁבִיל הַתְּגִלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַקֵּר ה'הוֹלְדָה' - עַל־יְדֵי ה'צְדָקָה', שֶׁעַל־יְדֵיהָ נַעֲשֶׂה כָּלִי לְקַבֵּל מ'נַעַם הָעֲלִיזוֹן', שֶׁעַל־יְדֵי־

"שִׁמְעֵה ה' קוֹלִי אֶקְרָא" (תהלים כז, ז)

ט.

(ח"ב מו; שיחות הר"ן קמו)

הַמְּנִיעָה הַגְּדוּלָה שֶׁבְּכָל הַמְּנִיעוֹת - היא מְנִיעַת הַמּוֹחַ. דְּהִינּוּ: מַה שֶּׁמַּחֲזוּ וּלְבוֹ חֲלוּקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹ מֵהַצְּדִיק.

כִּי אֶפְלוּ בְּשִׁמְשֵׁבֶר הַמְּנִיעוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְנִסְעַ לְהַצְּדִיק־הָאֵמֶת וּבֹא לְשֵׁם - עִם-כָּל־זֶה בְּשִׁמְחָה חֲלוּקִים וְקָשָׁה לוֹ קִשְׁיוֹת וַיֵּשׁ לוֹ עֲקוּמוּמִיּוֹת בְּלִבּוֹ עַל הַצְּדִיק, זֹאת הַמְּנִיעָה מוֹנֵעַ אוֹתוֹ יוֹתֵר מִכָּל הַמְּנִיעוֹת.

וְכֵן בַּתְּפִלָּה - שֶׁבַּתְּחִלָּה יֵשׁ לוֹ בְּפֹה מְנִיעוֹת עַל הַתְּפִלָּה, וְאַחֲרֵיכֵן בְּשִׁעוּבָר עֲלֵיהֶם וּבֹא לְהַתְּפַלֵּל, בְּשִׁלְבוֹ עִקְמוּ וּפְתִלְתֵּל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ - זֹאת הַמְּנִיעָה, הַקִּשְׁיוֹת שֶׁבְּלִבּוֹ, הֵם הַמְּנִיעָה הַגְּדוּלָה מִכָּלֵם.

וְאֲזִי צָרִיךְ לְצַעֵק לְאָבִיו שֶׁבְּשָׁמַיִם בְּקוֹל חֲזָק מֵעַמְּקֵי הַלֵּב, וְאֲזִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ וּפּוֹנֵה לְצַעֵקְתּוֹ. וַיְכּוֹל לְהִיּוֹת: שֶׁמִּזֶּה בְּעֵצְמוֹ יִפֹּל וַיִּתְּבַטֵּל לְגַמְרֵי כָּל הַקִּשְׁיוֹת וְהַמְּנִיעוֹת הַנִּזְכָּרִים - וְעַל-כָּל-פָּנִים הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ, שֶׁזֶה יִשׁוּעָתּוֹ.

וְזֶה אוֹתִיּוֹת 'קִשְׁיֵי"א' - רֵאשֵׁי-תִבּוֹת: "שִׁמְעֵה יְיָ קוֹלִי אֶקְרָא" (תהלים כז, ז) - שֶׁצָּרִיךְ רַק לְקִרְוֹת לְהַשֵּׁם בְּשִׁמְחָה עָלָיו הַקִּשְׁיָא וְהַכְּפִירָה.

וְעַל-יְדֵי ה'צַעֵקָה', זוּכִין לְאִמּוּנָה. כִּי ה'צַעֵקָה בְּלִבּוֹ בְּעֵצְמָה, הוּא בַּחֲנִינֵת אִמּוּנָה, רַק שֶׁה'אִמּוּנָה הוּא בְּקִטְנוּת גְּדוּל, וְעַל-יְדֵי ה'צַעֵקָה בְּעֵצְמָה, יְכוּל לְזַכּוֹת לְאִמּוּנָה - הִינּוּ: לְהַעֲלוֹת וּלְגַדֵּל אֶת ה'אִמּוּנָה, עַד שֶׁיִּסְתַּלְקוּ ה'קִשְׁיוֹת מִפָּנָיו.

זֶה נַעֲשֶׂה ה'הוֹלָדָה, וְעַל-יְדֵי־זֶה נִתְגַּלָּה וְנִתְגַּדַּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ.

כִּי 'צַדִּיקָה' היא 'נְדִיבוֹת לֵב', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (שְׁמוֹת כה, ב): "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי". וְנְדִיבוֹת לֵב - הִינּוּ: שֶׁנִּפְתַּח וְנִתְגַּדַּב הַלֵּב.

וְעַל-יְדֵי־זֶה נִפְתַּח ה'שְׁבִילִין דְּלִפְא', וְנַעֲשִׂין כָּלִי לְקַבֵּל 'שְׁלֵהוּבִין דְּרַחֲמוּתָא', שֶׁנִּמְשָׁכִין מִנְעַם הָעֲלִיּוֹן. שֶׁעַל-יְדֵי 'נְעַם הָעֲלִיּוֹן, מִתְעוֹרֵר ה'אֲהַבָּה, בַּחֲנִינֵת: "שְׁלֵהוּבִין דְּרַחֲמוּתָא, שֶׁעַל-יְדֵם ה'הוֹלָדָה" (תְּקוּנַיִזְהַר לֵא).

וְזֶה אוֹתִיּוֹת 'תְּרוּמָ"ה' - הֵם סוּפֵי-תִבּוֹת (תהלים כז, ז): "לְחַזוֹת בְּנְעִים ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ" - כִּי 'תְּרוּמָה', הִינּוּ 'צַדִּיקָה' שֶׁהיא 'נְדִיבוֹת לֵב', בַּחֲנִינֵת: "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי" - עַל-יְדֵה נַעֲשֶׂה כָּלִי לְקַבֵּל מִנְעַם הַשֵּׁם, שֶׁעַל-יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ 'הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת: "וּבְהִיכְלוֹ בְּלוֹ אִמֵּר כְּבוֹד".

[בְּאוֹר מִתּוֹךְ הַתּוֹרָה: שֶׁאֲצֵל אֵלָיו שֶׁהֵם 'בְּהִיכְלָא דְּמִלְכָא, ה'כְּבוֹד' הוּא 'כְּלוֹ אוֹמֵר', 'כְּלוֹ מְאֹמֵר' - כִּי ה'כְּבוֹד' שֶׁיֵּשׁ לָהֶם, הוּא כְּלוֹ רַק בְּשִׁבִיל ה'מְאֹמֵר' שֶׁנִּתְהַוָּה בְּשִׁבִיל זֶה ה'כְּבוֹד', אֲשֶׁר עַל-יְדוֹ נִבְרָא חֵלֶק מִהַבְּרִיאָה. כִּי יֵשׁ כְּבוֹד פְּרָטִי לְכָל מְאֹמֵר וּמְאֹמֵר שֶׁל "הַעֲשֶׂרָה מְאֹמְרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם" (אָבוֹת פ"ה מ"א), אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ הַכְּבוֹד, כְּדִי שֶׁיִּגִיעַ כְּבוֹד זֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הִיָּה זֶה ה'מְאֹמֵר, שֶׁעַל-יְדוֹ נִבְרָא חֵלֶק פְּלוּנֵי מִהַבְּרִיאָה].

וְזֶהוּ: "לְחַזוֹת בְּנְעִים ה' - וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ".

אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֵה לְהַרְגִישׁ נְעִימוֹת הַתּוֹרָה, כִּי יֵשׁ נְעִימוֹת בַּתּוֹרָה. וְזֶהוּ הָעֵקֶר: לְזַכּוֹת לְהַרְגִישׁ הַנְּעִימוֹת שֶׁיֵּשׁ בַּהַתּוֹרָה. 'דְּרַכִּיָּה דְּרַכִּי נְעִים, וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם" (מְשִׁלִּי ג, יז).

וְאֶפְלוּ אִם אֵינוּ זֹכְהָ לָזֶה עֲדִין - אֶף-עַל-פִּי כֵן ה'צִעֲקָה' בְּעֲצָמָה טוֹב מְאֹד, כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׂבָאִים עָלָיו כְּפִירוֹת גְּדוּלוֹת וְקִשְׁיוֹת, עִם-כָּל-זֶה מֵאֲחֵר שְׂצוּעַק עַל-כָּל-פָּנִים בְּלִבּוֹ - בְּיָדָי עֲדִין יֵשׁ בּוֹ נִיצוּץ וְנִקְדָּה מִה'אֲמוּנָה-הַקְּדוּשָׁה'. כִּי אִם חִס־וְשָׁלוֹם לֹא הָיָה בּוֹ עוֹד שׁוֹם נִקְדָּה מִה'אֲמוּנָה' בְּכֹל, לֹא הָיָה צוּעֵק בְּכֹל.

- עַל-יְדֵי-זֶה אֹבֵד ה'פָּנִים', וְנוֹפֵל מִחוּלָּה לְבַחֲנֵת 'שְׁנָה'.

יא.

(ח"א קלח)

"לָךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוֹ פָּנָי" (תְּהִלִּים כז, ח). פִּרְשׁ רַש"י: "בְּשִׁלְיַחוֹתֶךָ". כִּי עֵקֶר ה'אֱלֻקוֹת' ב'לֵב', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שָׁם עג, כו): "צוּר לְבָבִי".

"לָךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוֹ פָּנָי, אֶת פָּנֶיךָ ה' אֲבִיקֵשׁ" (תְּהִלִּים כז, ח)

וְכִי שֶׁהוּא "בַּר לְבָב" (שָׁם כד, ד), בְּבַחֲנֵת (שָׁם קט, כב): "וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי" - יוֹכֵל לִידַע עֲתִידוֹת, עַל-יְדֵי מַה שֶׁהֵלֵב אֹמֵר לוֹ - שֶׁהוּא דְבָרֵי הַשֵּׁם מִמֶּשׁ.

י.
(ח"א סו)

וְזָהוּ: "לָךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוֹ פָּנָי", "לָךְ - בְּשִׁלְיַחוֹתֶךָ בְּנִל - כִּי מַה שֶׁהֵלֵב אֹמֵר, הֵם דְּבָרֵי הַשֵּׁם מִמֶּשׁ.

כְּשֶׁאוֹכֵל בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה - אֲזִי הוּא בַּחֲנִינֵת: "לָחֵם הַפָּנִים" (שְׁמוֹת לה, יג; לט, לו), כִּי ה'שֹׁכֵל' הוּא ה'פָּנִים', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (קִהְלֵת ח, א): "חֲכַמַת אָדָם תֹּאִיר פָּנָיו".

אֲבָל כְּשֶׁאֵין אֲכִילָתוֹ בְּקִדְשָׁה - אֲזִי אֹבֵד 'פָּנָיו', הֵינּוּ ה'שֹׁכֵל', וְנוֹפֵל לְבַחֲנֵת 'שְׁנָה'. כִּי עֵקֶר הַמֵּאֲכֵל הוּא לְהַחְיֹת ה'לֵב' וְכוּ'.

וּכְשֶׁאֵין הַמֵּאֲכֵל מְבָרָר, וְאֵין אוֹכֵל אוֹתוֹ בְּקִדְשָׁה - אֲזִי מֵבִיא 'רַע' אֶל ה'לֵב'. וְעַל-יְדֵי "רַע הֵלֵב", נִתְקַלְקַל ה'פָּנִים', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (נִחְמִיָּה ב, ב): "מִדּוּעַ פָּנֶיךָ רָעִים, אֵין זֶה כִּי אִם רַע לֵב".

וְכֵן לְחֶפְדָּה: 'בְּקִשְׁתַּת הַפָּנִים', דְּהֵינּוּ שִׁיחֲזֹר וַיִּבְקֹשׁ פָּנָיו - הוּא תְלוּי ב'תְּקוּן הֵלֵב', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים כז, ח): "לָךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוֹ פָּנָי".

וְעַל-כֵּן לְפַעְמִים עַל-יְדֵי מֵאֲכֵל שֶׁאֵין מְבָרָר, שֶׁעַל-יְדֵי נִתְקַלְקַל ה'לֵב'

יב.

(ח"א קנו)

מַה שְׂמֻדְבָּרִים בֵּינּוּ לְבִין קוֹנּוֹ, הוּא בַּחֲנִינֵת 'רוּחַ-הַקְּדוֹשׁ'. וְדוֹד הַמְּלָךְ עָלְיוֹ-הַשָּׁלוֹם שֶׁהָיָה מְעַלְתּוֹ גְּדוּלָּה מְאֹד, יִסַּד מִזֶּה סֵפֶר תְּהִלִּים.

וְכֵן כָּל אֶחָד לְפִי בַּחֲנִינֵתוֹ הוּא בַּחֲנִינֵת 'רוּחַ-הַקְּדוֹשׁ', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים כז, ח): "לָךְ אָמַר לְבִי", כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י: "לָךְ - בְּשִׁבְלֶיךָ וּבְשִׁלְיַחוֹתֶךָ, אָמַר לִי לְבִי". שֶׁכָּל הַדְּבָרִים שֶׁה'לֵב' אֹמֵר - הֵם דְּבָרֵי הַשֵּׁם-יִתְבָּרָךְ מִמֶּשׁ, וְהוּא בַּחֲנִינֵת 'רוּחַ-הַקְּדוֹשׁ'.

"קְנֹה אֶל ה' חֲזֹק וַיֵּאמֶץ לְבָבָּ וּקְנֹה אֶל ה'"

(תהלים כז, יד)

יג.

(ח"ב קא)

עֵקֶר כָּלֵל וְשֹׁרֵשׁ וַיִּסּוּד שֶׁל כָּל הָעֵצוֹת
לְהִתְקַרֵּב לְהַשְׁמֵי-יִתְבָּרֵךְ, הוּא רַק
'אֲמִירַת תְּהִלִּים', וְשֹׁאֲרֵי תַּחֲנוּנוֹת וּבִקְשׁוֹת,
וְהַתְּבוּדוֹת לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוּ בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנו,
לְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו שִׁיקָרְבֵהוּ לְעִבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְרַק עַל-יַדֵּי־זֶה זֹכִיךְ לְנִצָּחַת הַמְּלַחְמָה, אִם
יְהִי חֲזֹק וְאֲמִיץ מְאֹד תָּמִיד,
לְהַעֲתִיר וּלְהַתְּפַלֵּל וּלְהַתְּחַנֵּן לְפָנֵי הַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, יְהִי אִיךָ שִׁיחָיָה - אִזּוֹ בּוֹדָאֵי
יִנָּצַח הַמְּלַחְמָה. אֲשֶׁרֵי לֹא! - בָּךְ הִבְנֵנו מִדְּבָרֵי
רַבְּנוּ ז"ל.

כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁנִּמְצְאִים כַּמָּה עֵצוֹת
טוֹבוֹת בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהֵם מְלֵאִים
עֵצוֹת לְהִתְקַרֵּב לְהַשְׁמֵי-יִתְבָּרֵךְ - אֶף-עַל-פִּי-
כֵן עַל-פִּי־רַב קָשָׁה לְהֵאָדָם לְקַיֵּם הָעֵצָה
בְּעֵצְמָה.

עַל-כֵּן הָעֵקֶר הוּא: תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנוֹת
וּבִקְשׁוֹת, יְהִי אִיךָ שִׁיחָיָה, עַל-
כָּל-פָּנִים יִדְבֵר בְּפִיו בְּאִיזָה בְּחִינָה שֶׁהוּא.
וַיִּבְקֹשׁ מִהַשְׁמֵי-יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד: "שִׁיּוּצִיא אוֹתוֹ
מִחֲשָׁד לְאוֹר, וַיִּחְזַרְהוּ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה
בְּאֵמֶת!" - וְאֵל יִתֵּן דָּמֵי לֹא עַד שִׁיעֲנֵהוּ.

וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא קוֹרָא וְצוֹעֵק לְהַשְׁמֵם-
יִתְבָּרֵךְ זֶה זְמַן רַב מְאֹד,
וְעֵדִיךְ הוּא רְחוּק מְאֹד מְאֹד - אֶף-עַל-פִּי-כֵן
אִם יְהִי חֲזֹק וְאֲמִיץ בְּתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת,
בּוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף יַעֲנֵהוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ,
וַיִּקְרְבוּ לְעִבּוֹדָתוֹ בְּאֵמֶת, בּוֹדָאֵי בְּלִי סִפְקָ.
"רַק חֲזֹק וְאֲמִץ" (יהושע א, ז).

וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּרִכוֹת לב: "שֶׁתְּפִלָּה
צְרִיךָ חֲזֹק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים כז,
יד): "קְנֹה אֶל ה' חֲזֹק וַיֵּאמֶץ לְבָבָּ וּקְנֹה אֶל
ה'". וּפְרֹשׁ רַש"י (בְּתַהֲלִים שָׁם): "וְאִם לֹא
תִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתְךָ, חֲזֹר וּקְנֹה" [וּרְש"י בְּבְרִכוֹת
שָׁם: "קְנֹה" - וְהִתְחַזַּק, וְלֹא תִמְשָׁךְ יָדְךָ, אֶלָּא חֲזֹר וּקְנֹה] -
וְכֵן לְעוֹלָם, "עַד יִשְׁקִיף וַיִּרְא ה' מִשְׁמַיִם"
(אֵיכָה ג, ו).

וּכְבָּר מְבֹאֵר זֹאת בְּדְבָרֵינוּ כַּמָּה פְּעָמִים. אִךְ
צְרִיכִין לְכַפֵּל וּלְשַׁנּוֹת זֹאת וּלְזַכֵּר
זֹאת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם - כִּי יֵשׁ כַּמָּה וּכַמָּה מִיַּיִן
חֲלִישׁוֹת וּבְלִבּוֹלִים עַל-זֶה בְּלִי שְׁעוֹר, מֵה
שֶׁאִין הִפָּה יְכוֹל לְדַבֵּר וְהֵלֵב לְחַשֵּׁב.

עַל-כֵּן צְרִיכִין לְחַזֵּר זֹאת אֲלֵפִים פְּעָמִים
- בְּדֵי שִׁיחָזֵק וַיִּתְאֲמֶץ לְעִמּוֹד עַל
עִמּוֹדוֹ, לְהַתְּפַלֵּל וּלְהַתְּחַנֵּן לְפָנֵי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ
תָּמִיד: שִׁיקָרְבֵהוּ לְעִבּוֹדָתוֹ, יְהִי אִיךָ
שִׁיחָיָה. "נִשְׂא לְבַבְנוּ אֶל כַּפָּיִם אֶל אֵל-
בְּשָׁמַיִם" (אֵיכָה ג, מא). "כִּי לֹא יִטַּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ
וְנִחַלְתּוֹ לֹא יַעֲזֹב" (תהלים צד, יד). "חֲסִדֵי ה' כִּי
לֹא תִמְנוּ, כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו" (אֵיכָה ג, כב).

לקוטי תפלות על מזמור "לְדוֹד ה' אֹרִי"

⊗ [א] לקוטי-תפלות ח"א ט ⊗

(על-פי לקוטי-מזמור ד"ח א ט, 'תהומות יבסימו')

"ה' אֹרִי וַיִּשְׁעֵי" (תהלים כז, א)

"אורי" – בראש-השנה, "וישעי" – ביום-הכפורים.
(מדרש תהלים, מזמור כז)

שנזכה למצא ה'פתחים' בחשך – על-ידי דבור של
אמת, שהוא אור המאיר, בחינת "ה' אורי וישעי"

וְתַעֲזְרֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ בַחֲסָדֶיךָ הַנּוֹרְאִים
וְהַנִּפְלְאִים, שְׁנֹזֵכָה לְקִיָּם עֲצָה
הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת, שְׁנֹזֵכָה לְהוֹצִיא מִפִּינוּ
'דְבוּרֵי אֱמֶת' לִפְנֶיךָ, בְּתַפְלוֹתֵינוּ
וּתְחַנּוּתֵינוּ וּבִקְשֵׁתֵינוּ, עַד אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה
שׁוּם כַּח לְשׁוּם חֶשֶׁךְ וְאֶפְלָה, לְמַנַּע אוֹתָנוּ
חֶסֶד וְשָׁלוֹם מִתַּפְלוֹתֵנוּ וְעַבּוֹדָתֵנוּ.

וּבְכָל מִיָּנִי חֶשֶׁךְ וְאֶפְלָה הָרוֹצִים
לְהַתְגַּבֵּר עָלֵינוּ בְּכָל-עֵת, וּבִפְרָט
בְּשַׁעַת הַתַּפְלָה, בְּכֹלם נוֹכַל לְמַצֵּא
הַפְתָּחִים, עַל-יְדֵי דְבוּר הָאֱמֶת שְׁנוֹצִיא
מִפִּינוּ, לְצֵאת עַל-יְדוֹ מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה,
מִחֶשֶׁךְ לְאוֹר גָּדוֹל. "כִּי אַתָּה תֹאִיר נְרִי ה'
אֱלֹקֵי יִגִּיָּה חֲשָׁפִי". וַיְקִיָּם מִקְרָא שְׁפָתוֹב:
"ה' אֹרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא, ה' מְעוֹז חַיִּי
מִמִּי אֶפְחָד".

כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ ה' אֱלֹקֵי: אֲשֶׁר אֵין לִי
שׁוּם פֶּתַח הַצֵּלָה אַחֲרָת, כִּי אִם עַל-
יְדִי-זֶה, עַל-יְדֵי שְׁתֹּזֵכָה אוֹתִי לְדַבֵּר
'דְבוּרֵי אֱמֶת' לִפְנֶיךָ פְּרָאוּי.

וְתַעֲזְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, לִילֶךְ בְּדַרְךְ-
אֱמֶת תָּמִיד, וְאֲזַכָּה שְׁלֹא יֵצֵא
דְבַר שֶׁקֶר מִפִּי לְעוֹלָם, וְתִשְׁמְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ

הָרַבִּים, שְׁלֹא יֵצֵא שׁוּם שֶׁקֶר מִפִּי, אֶפְלוּ
בְּטָעוֹת שְׁלֹא בְּכוֹנָה, רַק כָּל דְבוּרֵי יִהְיוּ
דְבוּרֵי אֱמֶת תָּמִיד.

וְתִיַּחַד אֶת לְבָבִי אֵלֶיךָ, שְׁאֲזַכָּה תָּמִיד
לְהַטּוֹת דַּעְתִּי וּמַחְשַׁבְתִּי אֶל
הָאֱמֶת לְאִמְתּוֹ, וְאַתָּה תְּסִיעֵנִי מִן-הַשָּׁמַיִם,
לְדַרוֹךְ וְלִילֶךְ בְּנִתִיב הָאֱמֶת תָּמִיד, וְלֹא
אֲטָה מְדַרְךְ הָאֱמֶת יָמִין וּשְׂמָאל.

"הֲדַרְיָבִנִי בְּאִמְתְּךָ, וְלִמְדֵנִי כִּי אַתָּה
אֱלֹקֵי יִשְׁעֵי, אוֹתְךָ קוֹיִתִּי כָּל
הַיּוֹם. שְׁלַח אוֹרְךָ וְאִמְתְּךָ הֵמָּה יִנְחֹנֵנִי,
יְבִיאֵנִי אֶל הַר קְדוֹשְׁךָ וְאֶל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ,
וְאֵל תֵּצֵל מִפִּי דְבַר אֱמֶת עַד מָאֵד, כִּי
לְמִשְׁפָּטֶיךָ יַחֲלֹתִי".

וְאֲזַכָּה תָּמִיד, לְשִׁפְךָ שִׁיחֵי וּתַפְלוֹתֵי
וּתְחַנּוּתֵי לִפְנֶיךָ בְּאֱמֶת לְאִמְתּוֹ,
וְתַעֲזְרֵנִי שְׂאוּכַל לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחֹתִי לִפְנֶיךָ
בְּאֱמֶת. וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבִי אֲשִׁיחָה
לִפְנֶיךָ ה' יְהוָה אֱלֹקֵי וְאֱלֹקֵי אֲבוֹתֵי.

כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת לְבַבֵּנוּ, כִּי צָרְכֵי הֵמָּה
מְרַבִּים מָאֵד, וְדַעְתִּי קִצְרָה לְבָאֵר
וּלְפָרֵשׁ. אֵלוּ כָּל הַיָּמִים דִּיּוּ וְכָל אַגְמִים
קוֹלְמָסִין, אֵי אֶפְשֵׁר לְבָאֵר וּלְפָרֵשׁ אֶפְס
קִצָּה מְצַרְכֵינוּ הַמְרַבִּים מָאֵד.

כִּי עֲדִין לֹא הִתְחַלַּנּוּ לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל
שׁוּם מִדָּה רָעָה וְשׁוּם תַּאֲוָה רָעָה
מֵאִתָּנוּ, וְאַנְחָנוּ רְחוּקִים מִמְּךָ בְּתַכְלִית
הַרְחוּק.

☪ [ב] לקוטי-תפלות ח"ב יג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יז, 'להיות שמח וטוב-לב בשבת')

"ה' מעוז חיי ממי אפחד" (תהלים כז, א)

שנזכה שלא נפחד משום-דבר שבעולם,
רק מהשם-יתברך לבד

וְאֵת-עַל-פִּי-כֶן, בְּכָל-עֵת שְׁאַנְחֵנוּ
בָּאִים לְפָרֵשׁ שִׁיחַתְנוּ
לְפָנֶיךָ, נִסְתַּם פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵינוּ, וְאִין אָנוּ
יְכוּלִים לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר כְּרְאוּי לְפָנֶיךָ.

ה' אֱלֹקִים, אַתָּה יִדְעָתָ אֶת לְבַבְנוּ,
וּלְפָנֶיךָ נִגְלוּ כָּל תַּעֲלוּמוֹת. חֲנִנוּ
וְעַנְנוּ, וְהִכֵּן לְבַבְנוּ, וְזַכְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים לְדַבּוּרֵי-אֱמֶת לְפָנֶיךָ, בְּאֶפֶן
שִׁיפְתַּח לָנוּ אוֹרְךָ הַגָּדוֹל עַל-יְדֵי-זֶה,
שֶׁהוּא עֶצֶם הָאֱמֶת.

וְנִזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה לְפָרֵשׁ שִׁיחַתְנוּ
וּתְחַנּוּתֵינוּ לְפָנֶיךָ תָּמִיד בְּאֱמֶת
כְּרְאוּי, וְנִזְכָּה לְהוֹצִיא מִפִּינוּ
בְּאֱמֶת כָּל צָרְכֵינוּ. וְכָל מָה שֶׁחָסַר לָנוּ
בְּגוֹף וּנְפֶשׁ, הַכֹּל נוֹכַל לְפָרֵשׁ וּלְבַאֵר
לְפָנֶיךָ בְּאִמְרֵי פִינוּ.

עַד שֶׁנִּזְכָּה לְשַׁפֵּךְ לִבְנוּ כַּמִּים נוֹכַח פָּנֶיךָ
ה', בְּתַפְלוּתֵינוּ וּתְחַנּוּתֵינוּ, וַיִּתְעוֹרְרוּ
רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ, וַתֵּאָזִין שׁוֹעֲתֵינוּ,
וַתִּקְשִׁיב תְּחַנּוּתֵינוּ, וַתְּמַלֵּא כָּל מִשְׁאֲלוֹת
לִבְנוּ לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, בְּאֶפֶן שֶׁנִּזְכָּה
לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֱמֶת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם,
וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, אֲנַחְנוּ
וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵי עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל.

וּתְעוֹרְנֵי וְתוֹשִׁיעֵנִי, לְהָרִים וּלְהַגְבִּיהַ
עַל-יְדֵי הַדְּעַת הַקְּדוֹשׁ, אֶת כָּל
הַיְרָאוֹת הַנְּפוּלוֹת אֵלֶיךָ לְבַד תִּתְּבַרְךָ.

שְׁלֵא יִהְיֶה לִי שׁוֹם יִרְאָה נְפוּלָה, שְׁלֵא
אֶפְחַד וְלֹא אֶתִּירָא מִשׁוֹם בְּרִיאָה
שְׁבַעוֹלָם, לֹא מִשׁוֹם שָׂר וְאֲדוֹן, וְלֹא
מִשׁוֹם אָדָם, וְלֹא מִשׁוֹם חַיָּה רְעָה
וְלִסְטִים, וְלֹא מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם, רַק
מִמָּךְ לְבַד אִירָא וְאֶפְחַד בְּאֱמֶת, וְתַהֲיֶה
יִרְאָתְךָ עַל פְּנֵי לְבַלְתִּי אַחֲטָא.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לִירְאָה שְׁלֵמָה
וְאֱמֶתִית, "לִירְאָה אֶת הַשֵּׁם
הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, אֶת ה' אֱלֹקֵינוּ",
אוֹתוֹ לְבַד אִירָא, וְבוֹ אֲבַטַח וְאֶשְׁעַן, וְלֹא
אֶפְחַד מִשׁוֹם-דְּבַר שְׁבַעוֹלָם.

וַיִּקְרָא בִּי מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "ה' אֹרֵי
וַיִּשְׁעִי מִמִּי אִירָא, ה' מְעוֹז חַיִּי
מִמִּי אֶפְחַד. וְנֹאמַר: ה' לִי לֹא אִירָא, מָה
יַעֲשֶׂה לִי אָדָם". וְנֹאמַר: "בְּאֱלֹקִים
בְּטַחְתִּי לֹא אִירָא, מָה יַעֲשֶׂה בְּשָׂר לִי".
וְנֹאמַר: "הִנֵּה אֶל-יְשׁוּעָתִי אֲבַטַח וְלֹא
אֶפְחַד, כִּי עָזִי וְזַמְרַת יְיָ ה' וַיְהִי לִי
לִישׁוּעָה. וּשְׂאֲבָתָם מִים בְּשִׁשׁוֹן מִמְעֵינִי
הִישׁוּעָה".

